

Ta sem Jaz. In to je moja knjiga. Priporočuje o ljudeh, odnosih med njimi in dogodkih na Restljevi 12. O tistih, ki se jih današnji ledinci ne spominjajo več, a spomin nanje ohranjajo debeli zidovi in previdna zaviti arhivski dokumenti. O tistih, ki me delajo posebnega danes, in dogodkih, ki me morda čakajo v prihodnosti. Mostovi, ki povezujejo preteklost s sodobnostjo in časom, ki še prihaja, so trdni. Tako kot so trdne vezi, ki povezujejo vse, ki so kadarkoli prestopili prag te hiše.

150 LET

G I M N A Z I J A
L E D I N A

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

VČERAJ



Obstajajo zgodbe o ljudeh, dogodkih, državah, mestih ... Moja zgodba je zgodba o hiši, v kateri se je v 150 letih zvrstila množica ljudi, da bi poučevali, se učili, družili in zabavali.

Ustanovljena je bila kot učiteljsiše leta 1867, ko so Združene države od Rusije kupile Aljasko, ko je Alfred Nobel patentiral dinamit, ko je bila ustanovljena Avstro-Ogrska, ko so na Dunaju prvič izvedli valček Na lepi modri Donavi. V Hamburgu je izšel Kapital Karla Marxa in rodili so se Frank Lloyd Wright, Marie Skłodowska-Curie in Ivan Grohar, v Ljubljani pa so ustanovili Dramatično društvo, prvo gledališko organizacijo na Slovenskem. V posebnem letu torej.

Odtlej je zamenjala veliko imen, saj je bila priča burnim dogodkom. Spreminjali so se tudi nazivi učiteljev in učencev: prvi so bili nekoč gospodje, gospe in gospodične, potem tovariši in tovarišice, nato profesorji in profesorice, učenci pa so iz učiteljskih pripravnikov postali dijaki. Zgodbe vseh generacij so podobne moji, saj je zgodba šole, učiteljev in dijakov na neki način vedno enaka. A hkrati enkratna in neponovljiva. Tu je našlo zavetje mnogo mladih, ki so se podajali na učiteljsko pot. Šola pa je nudila oporo tudi vsem zaposlenim. Pogledi vseh na pot Ledine so zelo dragoceni, njihovi spomini oz. utrinki iz preteklosti danes prostoru dajejo poseben pečat – dosežki so enkratni, neponovljivi in brez njih Ledina ne bi bila to, kar je. Morda šele časovni odmik pokaže njihovo pravo vrednost.

Sprehod skozi pretekli čas pa ne ponuja le minulega utripa šole, ampak razkriva tudi včasih bolj, včasih manj prijazen obraz zgodovine. Pogled na to, kako je bilo prej, nam pomaga razumeti tudi, kako in zakaj se je šola razvijala, kot se je, in obenem dojeti, da se je veliko stvari spremenilo na bolje.

Pot ledincev do uspeha ni bila vedno lahka, a nad vsem tem je močno, iskreno in neprecenljivo tudi spoznanje, da je bila ta pot vredna truda in da so pretekli uspehi šole darilo vsem nam, ki tu delamo ali se učimo danes.



ZAČETEK



Rojstni dan 1. 10. 1867

1. 10. 1867 je njegova ekscelenca, minister za kulturo in pouk, s posebno odredbo v Ljubljani, prestolnici kronovine Kranjske, ustanovil moško učiteljišče, izobraževalni zavod za učitelje.¹ V naslednjih letih je v vladi prevladalo stališče, da je tudi ženski spol potreben enake izobrazbe in zanj ravnajo tako sposoben kot moški. Leta 1871 je želja, da bi bili učitelji in učiteljice enakopravno deležni vrednot zdravega izobraževanja, pripeljala do ustanovitve ženskega učiteljišča.² Sprva ločeni, moško in žensko učiteljišče, sta se združili pod isto streho novembra 1884 v novem poslopju na Resljevi cesti.

Učiteljiščniki so se spopadli z veroukom, vzgojeslovjem s šolskim delom, učnim jezikom, zemljepisom, zgodovino in naukom o ustavi, matematiko in geometrijskim risanjem, naukom o kmetijstvu, lepopisjem, s prirodopisom, prirodoslovjem, prostoročnim risanjem, z naukom o glasbi in petjem, goslanjem, igranjem klavirja, orgel in s telovadbo. Večino predmetov so poučevali v nemškem jeziku, le manjši del v slovenščini.³ Takšno razmerje je ostalo vse do konca prve svetovne vojne.

Zapisnik učiteljskega zbora v slovenskem jeziku

V času razpada avstro-ogrske monarhije in razglasitve Države SHS na učiteljišču ni bilo pouka. Ta se je začel šele sredi septembra 1918, prvi zapisnik pa je bil še vedno napisan v nemščini. Novi ravnatelj Anton Dokler je poskrbel, da je bil že naslednji zapisnik učiteljskega zbora napisan v slovenskem jeziku.⁴ Pouk nemškega jezika je zamenjala srbohrvaščina, praznik v čast cesarju Francu Jožefu pa praznik sv. Save.



MED OBEMA
VOJNAMA



Izgovori, izgovori

Visoki moralni standardi so imeli veliko vlogo pri kaljenju bodoče intelektualne elite. »Da pa pride naš učiteljski naraščaj res s plemenitimi nazori in dobro pripravljen za bodoče delo na polju izobraževanja naše slovenske mladine, je potreba, da se vadi v prvi vrsti v disciplini, v vladanju samega sebe, saj bo to, kar mi od njega zahtevamo, zahteval čez par let sam od svojih učencev. Zato bomo i nadalje morali vsi gledati v prvi vrsti na lepo, dostojno vedenje naših kandidatinj v zavodovem posloplju samem. Sicer bo v tem pogledu mnogo dela, a uspeh ne bo izostal. Prenehati mora vsako nepotrebno pohajanje po hodnikih, posebno v pouka prostem času, prepevanje in kričanje. Odvaditi jih je treba one razvade, da zapuščajo v odmorih z raznimi izgovori zavodovo posloplje ali da stoje pred poslopljem. Zavod se ne sme zapustiti pod nobenim pogojem. Izgovori: moram iti kupit svinčnik, papir ali kaj drugega, so brez podlage. Pri razredovanju v posameznih predmetih vladaj stroga pravičnost, ki pa naj se v upoštevanja vrednih slučajih vedno nagiblje na boljšo stran kakor v negativnost, ker dostikrat gojenka ali učenka ni sama kriva nepripravljenosti ali pomanjkljivosti.«⁵

Na stranišču nekdo kadi!

Kazen za tiste, ki bi kršili prepoved, je prav drakonska, izključitev iz zavoda, kar je na svoji koži občutil tudi učenec tretjega letnika S. »Razrednik Bajželj poroča, da je 22. oktobra pri inšpekciji na hodniku opazil, da v stranišču nekdo kadi. Po daljšem čakanju sta izstopila iz stranišča učenca III. b letnika P. in S., iz česar je sklepal, da sta ta dva kadila. Javil je zadevo ravnatelju, ki je učenca zaslišal ter je pri tem S. priznal, da je kadil. Isto je razvidno iz zapisnika, ki ga je sestavil z obema učencema poročevalec. Z ozirom na to predlaga, da se S. kaznuje po členu 43.g oziroma po členu 47 disciplinarnega reda z izključitvijo iz zavoda za tekoče šol. leto in s pravico, da sme koncem šol. leta opraviti razredni izpit. Učenec S. je bil namreč že preteklo šol. leto kaznovan zaradi istega prestopka, vrh tega je tudi slab učenec in ima doslej v štirih predmetih šest nezadostnih redov. Učitelj glasbe Prosenc pa predlaga, da se S. z ozirom na ponovni prestopok in slab uspeh v šoli kaznuje po členu 43.h oziroma po členu 48 discipl. reda z izključitvijo iz vseh istovrstnih zavodov v istem kraju. Zadnji predlog je bil z devetimi glasovi proti dvema glasovoma sprejet.«⁶



V kino nikar, kaj šele na nogomet!

Ob koncu 20. let se je vodstvo zavoda prav odločno lotilo tudi vprašanja sodobnih pritikin, kina in športa. Ravnatelj Dokler je ugotovil, »da obisk kina brezdvomno slabo vpliva na napredek učencev, ker preveč razburja njih domišljijo«⁷, učiteljski zbor pa je s tem soglašal in potožil, da nima moči kontrolirati obiska kinopredstav. Učitelj glasbe Prosenc je k temu še pripomnil, »da bi bilo za mladino jako priporočljivo, ako bi se ji v šoli pokaznilo, kako nastanejo senzacionalni filmi. Mladina bi uvidela, da so slike na platnu le potvorbe in pretirani posnetki, kar bi v marsičem zmanjšalo veselje do kinopredstav«⁸.

Svojo lekcijo je dobil tudi šport. Učiteljski zbor je ugotovil, da je sicer športnikov na zavodu malo, da pa v osnovi »šport ni škodljiv, ako ga mladina goji zmerno in dostojno«⁹. Športu v bran je stopil učitelj telovadbe Bajželj, vendar z veliko zamero do najpomembnejše postranske stvari na svetu. »Gojitev športa in telovadnih vaj vobče je mladini neobhodno potrebno ter zaradi tega priporočljivo, [...] med najvabljivejše športne panoge spada nogomet, ki pa gotovo jako neugodno vpliva na značaj in vedenje mladine, ker vzgaja surovost in razburja strasti. Taktično v tej obliki, kakor se danes goji, nogomet ni več pravi šport, zato naj bi bil za šolsko mladino splošno prepovedan, tem bolj pa naj bi šola podpirala ostale panoge telesnih vaj, če jih že sama ne more gojiti.«¹⁰

»Brez reda ne more obstojati nobena edinica«

Nagovor novega ravnatelja Nandeja Marolta: »Postavljanje po hodnikih pred šolo je strogo prepovedano. Učenkam se naj pove, da je vsako moško spremstvo po mestu strogo zabranjeno. Nadzorstvo po šol. hodnikih naj bo točno. Ob lepem vremenu mora mladina na dvorišče. Poškodbe šol. poslopja in inventarja bodo izterjane od posameznikov, razredov ali nadstropij, kakor se bo pač dalo dognati grešnike [...]. Pri vseh predmetih, še posebno pri onih iz nacionalne skupine, je vzbujati ljubezen do kralja, domovine, naroda in države. Celotna vzgoja naj sloni na državljanski zavesti.«¹¹ Zanimiva so tudi njegova navodila profesorjem v zvezi s podajanjem snovi. »Diktiranje in prenašanje, ki bi mu lahko učenci s pisanjem dobesedno sledili, [je] prepovedano.«¹² Poleg tega je bil članom učiteljskega zbora prepovedan privaten pouk.



V učilnicah tudi 15 °C

Toga stališča vodstva so bila pogosto predmet nerazumevanja med generacijama, kar lepo ponazori dogodek iz novembra 1934, ko je večina učenk 4. a samovoljno zapustila razred. V preiskavi, ki je sledila, je bilo ugotovljeno, da so to storile zaradi mraza, saj učilnica ni bila ogrevana, njihovo prošnjo, da bi se to vendarle zgodilo, pa je ravnatelj zavrnil z utemeljitvijo, »da naj učenke pač potrpijo«¹³. Ob 10.15 je ravnatelj s termometrom izmeril 15,5 °C in ugotovil, da problema ne bi bilo, če bi se učenke primerno oblekle. To je bil čas pred prazniki »in bi bilo neekonomsko kuriti, ker se potem razred tako ali tako shladi«¹⁴. In razplet? Večina učenk je dobila ukor ravnatelja, ostale pa ukor razrednega učiteljskega zbora.¹⁵

Na ekskurzijo!

Novi zakon o učiteljskih je prinesel pomembno spoznanje, da so poučne ekskurzije in izleti sestavni del šolskega delovanja v prid pouku, zdravju in vzgoji. Leta 1934 so si mladi učiteljski ogleli mestno plinarno, si privoščili botanično ekskurzijo na Šmarno goro in poldnevno ekskurzijo v Pivovarno Union, ogledali so si hladilne naprave mestne klavnice in Narodni muzej, obiskali Krekovo gospodinjsko šolo, grobove znamenitih mož in se povzpeli na Lubnik pri Škofji Loki.¹⁶

Dekleta so pač boljša od fantov

V naslednjih letih se je disciplina nekoliko unesla, a splošni uspeh kljub vsem prizadevanjem še vedno ni uspel priti na zeleno vejo. Leta 1937 se je prvič ponudil eden od razlogov za takšno stanje. Kriv je tisti nesrečni kromosom. »Splošna sodba razrednikov o napredku, vedenju in marljivosti učencev oziroma učenk: I. razred: opaža se velika razlika med učenci in učenkami. Dočim so prvi vobče še precej neresni in slabše nadarjeni, pa tudi manj marljivi, so učenke brez izjeme prav pridne in resne. V splošnem je vedenje bilo prav dobro in ni bilo treba uporabljati hujših kazni.«¹⁷





»Mnogi učenci in učenke živijo v veliko slabših razmerah kakor mi sami«

Ravnatelj Ivan Prijatelj: »V šolskem letu 1940/41 ne pričakujemo posebno rožnatih časov, v razredu pozabimo pred učenci na zunanje vrvenje in življenjske tegobe [...], prav verjetno je, da [nas] bodo v teh težkih časih poskušali razdvojiti razni temni elementi [...], biti moramo zato vsi budni in skupno delati za blagor nam izročene mladine, kakor nam naroča prosvetno ministrstvo [...]. Nasvet učiteljem: predelano učno snov večkrat ponavljajte z učenci.«¹⁸

»Priporočam pa za drugo polletje vsem učiteljem, da uporabijo vsa pedagoška in metodična sredstva, da se bo odstotek negativnih ocen izdatno zmanjšal. Upoštevati moramo težke razmere, v katerih živijo mnogi naši učenci in učenke. Potrebno je zato res intenzivno in dobrohotno sodelovanje s celim razredom. V razredih pozabimo svoje lastne morebitne življenjske težave in bodimo svojim učencem pravi vzgojitelji in učitelji, ki upoštevajo, da živijo mnogi učenci in učenke v veliko slabših razmerah kakor mi sami.«¹⁹



ČAS DRUGE
SVETOVNE
VOJNE



Nova oblast

»Opozarjam vse učne osebe na vseh šolah, da so dolžne tako pri pouku kot sicer skrbno in preudarno delati na tem, da se ohranijo dobri odnošaji do okupacijskih čet in oblasti ter da se opusti vse, kar bi moglo te odnošaje poslabšati. To je najstrožje zabičati tudi učencem in jih opozarjati na težke posledice morebitnih nepremišljenih besed ali dejanj.«²⁰

Pozdravljanje z rimskim pozdravom ob vstopu v razred in ob odhodu iz njega je postalo obvezno, učenci so ob koncu šolskega leta dobili dvojezična spričevala, na zavodu pa sta z delom začela dva učitelja italijanščine, ki nista znala niti besedice slovensko.²¹

»Šola ni kraj za politično udejstvovanje«

Ravnatelj je iz zanesljivih virov izvedel, da bodo dijaki med poukom obeležili obletnico ustanovitve Kraljevine SHS. S posebno okrožnico je zato prepovedal kakršnokoli manifestiranje z utemeljitvijo, »da šola ni kraj za politično udejstvovanje, pač pa je kraj učenja«²². Kljub temu so nekateri dijaki ob deseti uri med poukom vstali in dve minuti molče demonstrirali. Odgovor je bil takojšen in silovit. S prosvetnega oddelka je prišla zahteva, naj bodo vsi udeleženci kaznovani.²³ V preiskavi, ki je sledila, je bilo ugotovljeno, da so vsi dijaki, ki so vstali, na zahtevo prisotnih učiteljev prekinili manifestacijo in se usedli, zato učiteljski zbor ni sprejel nobene kazni, ostala pa je grožnja, da bodo v primeru, da se zadeva ponovi, ukrepi strožji.

Rimski pozdrav

Profesorja italijanskega jezika Papaluca in dr. Ferrari ob prihodu v razred nista bila deležna fašističnega pozdrava. Profesor Papaluca je od ravnatelja zahteval izključitev vseh dijakov, ki niso primerno pozdravili, in se skliceval na odlok prosvetnega oddelka, ki je bil glede tega zelo jasen: »Učenec, ki bi odrekel rimski pozdrav, bo kaznovan z izključitvijo za eno šolsko leto.«²⁴ Za kako resno zadevo je šlo, potrjuje podatek, da je bil ravnatelj klican na zagovor na prosvetni oddelek, kjer je dobil navodilo, naj učence, ki niso pozdravili, kot je bilo predpisano, takoj odstrani iz zavoda. Ravnateljstvo je ob tem odgovorne na visokem komisariatu prosilo, naj se izključenim omogoči opravljanje razrednega izpita po počitnicah.





PROVINCIA DI LUBIANA
LJUBLJANSKA POKRAJINA

Visokemu Komisarijatu,
prosvetni oddetek
v Ljubljani

Podpisani Erman Bore, dijak državne učiteljske šole v Ljubljani, sem bil dne 30. VI. 1942 pri splošni vojaški blokadi pridržan in nato dne 1. VII. 1942 odpeljan v internacijo, od koder sem se šele dne 17. julija 1943 t. j. po 1 letu in 17 dnevih vrnil v Ljubljano.

Ker torej brez lastne krivde nisem mogel celo šolsko leto 1942/43 obiskovati šole in se udeleževati rednega šolskega pouka, prosim visoki naslov, da mi blagovoli dovoliti in me pripustiti k razrednemu izpitu in sicer na trinaris III. letnika učiteljske šole, da me izgubim leta in da jeseni vstopim v IV. letnik te šole.

V Ljubljani, dne 4. avg. 1943.



Javno pohujšanje

Dijaki 1. a so med odmorom s papirnatimi kroglicami, jabolčnimi ogrizki in kredo obmetavali razpelo na steni. Sledil je sestanek učiteljskega zbora, ki je storilcem takoj izrekel kazen, enemu dijaku izključitev, ostalim ukore. Učitelju verouka Jožetu Pogačniku se je zdela predlagana kazen prenizka, saj je, »ako se je izvršila blasfemija«²⁵, za vse ustrezna le izključitev, saj je »šlo za javno pohujšanje in zato velik zločin, ki ga ni mogoče zagovarjati«²⁶. Podprl ga je profesor Stanko Petelin, ki je vse pripisal »kolovodjem komunizma v razredu«²⁷. Profesor Gogala je ostrejšim kaznim ugovarjal in opozoril, da je šlo za veliko neumnost mladih in ne za prevratniško dejanje. Zmagala je trša linija; trije dijaki so bili zaradi blasfemije in komunističnega delovanja za eno leto izključeni, dva dijaka pa sta bila kaznovana z ukorom celotnega učiteljskega zbora.²⁸

»Morje gorja«

Italija je kapitulirala. Delo na šoli je bilo moteno zaradi prihoda nemškega okupatorja. Ta je aretiral šest profesorjev učiteljišča, med njimi tudi Anico Černež, in uvedel neobvezen pouk nemškega jezika.²⁹ Ravnatelj je v novih razmerah znova jasno poudaril svoje videnje glavnega problema vzgoje na zavodu: »Dva temeljna kamna sta, na katerih sloni vse žitje in bitje našega slovenskega naroda, in to sta vera in narodnost. Če bi bila ta dva temeljna kamna uničena, bi slovenski narod zginil s pozornice evropskih narodov. [...] Sveta dolžnost vsakega slovenskega vzgojitelja je, da se postavi na stran večine slovenskega naroda, ker prišel bo čas, ko bo narod sodil in obsodil vsakega, ki je delal proti njemu in mu povzročil morje gorja.«³⁰

Stanje na zavodu pa je bilo vse slabše. Po eni strani je šlo za iskanje komunističnih simpatizerjev, po drugi pa za grožnje nasprotnikom partizanskega gibanja. Vedno več je bilo mladih učiteljiščnikov, ki so se priključili domobranskemu gibanju.³¹ Junija 1944 je zavod pretresla novica o smrti priljubljene učiteljice Anice Černež v nemškem taborišču. Učitelji in učenci so se od nje simbolično poslovili z mašo zadušnico.³²

Na začetku šolskega leta 1944/45 je ravnatelj preroško zapisal, da bo to leto eno najtežjih, »naj nam bodo vodilo Cankarjeve besede: mati, domovina, Bog«³³. Spomladi leta 1945 je bilo za vse dijake zavoda uvedeno obvezno delo, pouk pa je bil za dva meseca prekinjen, od začetka aprila je potekal le še v dvajsetminutnih intervalih.³⁴ 26. aprila 1945 je bil zabeležen še zadnji vpis v šolsko dokumentacijo v tem šolskem letu.





Šola je kraj za politično udejstvovanje

Ker novi učni načrt še ni bil sestavljen, je pouk potekal kar po starem učnem načrtu s spremembami, ki so bile v skladu z novim stanjem. Tako sta pouk verouka ter molitev pred poukom in po njem postala preteklost³⁵, prihodnost pa učenje novega tujega jezika – ruščine³⁶. Vzporedno z uva-
janjem novosti je na zavodu že potekala prva večja čistka zaradi izpostav-
ljenosti medvojni indoktrinaciji. Primere 36 dijakov je prevzelo vojaško
sodišče, 42 dijakinj pa se je znašlo pred sodiščem za narodno čast.³⁷

Nova ravnateljica zavoda Marica Dekleva: »Naloge novega učiteljsišča bodo
jasnejše ob primerjavi s starim. Prav učiteljsišče z geslom 'Politiko pustimo
zunaj šolskih vrat' je dejansko zastopalo politiko vladajočega razreda –
bistvo je tičalo v idealiziranju stanja, prikrivanju resnice; izoliranosti od
življenja, vzgoji z mehkim kolenom, hlapčevstvu, neborbenosti [...], vadnica je
bila lažna šola 'idealnih' otrok – učitelj ni poznal življenja. Učiteljsišče je sedaj
v fazi izgrajevanja socializma odkrito in jasno, politika je življenje, torej tudi
stvar šole – odkritost je naša vrednota – spoznavanje resničnega življenja
razbija utvare in usposablja človeka za borbo proti napadom in težavam.«³⁸



POVOJNA LETA







»Z naših šol fašiste ven«

Po vojni so se pojavile velike težave na področju šolske discipline. Učitelji so kaj hitro ugotovili, da imajo pred sabo dijake z zelo pestrimi štirimi leti življenja, zaznamovanimi s koncentracijskimi taborišči, zapori, bojem v partizanih. Ti učenci naj bi si sedaj napačno tolmačili pojem svobode in učitelji so postali prepogost predmet njihovih samovoljnih izpadov. Ob spoznanju, da bo dijake nujno socializirati in jih pripraviti na normalno življenje, so si v učiteljskem zboru zastavili cilj, »*da oboje ponovno vzpostavi[j]o, a ne z ostrostjo, temveč na ljub in prijazen način*«³⁹.

Po mnenju nekaterih dijakov bi bilo treba dijaške vrste »očistiti«. Nekega dne je večja skupina demonstrantov začela s vzklikanjem parol »*z naših šol fašiste ven [...], hočemo jih videti*«⁴⁰, nato pa vdrla v stavbo ter zahtevala razpustitev zavoda in ponovni vpis pod budnim očesom Zveze mladine Slovenije (v nadaljevanju ZMS). Ravnatelj je demonstrantom pritrnil z besedami, da je bil res »*od leta 1940 na zavodu zbran cvet reakcionarne mladine in da se tudi nekateri učitelji na šoli ne počutijo dobro*«⁴¹. S strani ministrstva za prosveto je bila zato decembra 1945 ustanovljena posebna komisija, ki se je lotila preiskav primernosti dijakov, ki so obiskovali učiteljske v času okupacije. Vsem, za katere se je izkazalo, da niso »*izpolnili vzgojnega smotra*« oziroma dokazali ideološke neoporečnosti, je bilo prepovedano opravljanje poklica oziroma so bili iz zavoda izključeni.⁴²

Obolela je več kot polovica gojenk in gojencev

Iz obvestila ministrstva za prosveto o stanju gojencev in gojenk šole v začetku leta 1946 lahko razberemo mnoge težave, s katerimi so se soočali. Zaradi mraza, telesne neodpornosti, bolehnosti in neogrevanih sob v internatu je obolela več kot polovica gojenk in gojencev učiteljsišča.⁴³

Inšpekcija

Na ministrstvo naj bi že dalj časa prihajala poročila, da na zavodu ni vse tako, kot bi moralo biti. Pojavljali naj bi se napisi s protidržavno vsebino, učiteljski zbor pa naj ne bi dosegal delovnim zmagam primerne sloge. Kontrolna komisija, ki jo je vodil inšpektor Koncilija, je po temeljitem pregledu ugotovila sledeče:

1. *Med profesorskim zborom in mladino vlada velika politična apatičnost.*
2. *Medsebojno nesodelovanje profesorskega zbora, kjer vladata dve struji, ki druga drugi oponirata.*
3. *Mehanično sprejemanje učnih načrtov.*
4. *Nepravilen odnos do kritike in samokritike.*⁴⁴





»Človek nove družbe ne more živeti, se učiti, misliti in delati le zase, temveč tudi za druge«

»Nova šola mora postati notranje enotna, in sicer v medsebojnem odnosu učiteljstva in mladine, v odnosu dijakov do učenja, reda in discipline, v naprednem in dijalektičnem podajanju učne snovi na temelju filozofsko-materijalističnega pogleda na svet, v obvladovanju učne snovi in prakse po dijaštvu, v odnosu učiteljstva do znanstvenih potreb nove družbe, v odnosu do pravega, resnično humanističnega patriotizma, ki naj je luč - vodilo novemu rodu pri njegovem delovnem razmahu. Izhajati moramo iz spoznanja, da človek nove družbe ne more živeti, se učiti, misliti in delati le zase, temveč tudi za druge. Tako gledanje nas združuje v višjo kolektivno celoto, iz katere črpa spoznanje, volja, čustvo, karakter, kratko malo celi človek novih moči za nove napore.«⁴⁵

»S samovzgojo bomo odpravili nemir«

Uvedeni so bili obvezni tedenski sestanki ZMS, ki so po nekaj mesecih končno prinesli zelene rezultate, saj se je dijaška skupnost v korporativnem duhu obvezala, da bo *»odpravila kajenje po zakotjih poslopja učiteljsišča in da bo individualno vplivala na one, ki kadijo, da se bodo kajenja vzdržali v šolskem poslopju, [...] da bodo budno pazili na one, ki lahkomišleno in namerno izostajajo od šolskega pouka, in jih sprva z opominom, nato pa z ukorom navajali k rednemu prihajanju k šolskemu pouku«* ter da bodo *»s samovzgojo odpravljali nemir, prišepetavanje in kakršnokoli motenje pouka in okorele nepoboljšljivce kaznovali s svojim opominom ali ukorom«⁴⁶.*

Šolska organizacija ZMS je dobila pooblastila svojim članom izdajati ukore zaradi kršitve obvez glede izboljšanja discipline in rednega prihajanja k pouku. Z izrečeno kaznijo je razrednika zgolj seznanila. Pri vodstvu šole so člani ZMS aktivno agitirali za obvezno delo na šolskem vrtu, prepoved gibanja po ulicah po 21. uri in aktivno udeležbo dijakov na delovnih akcijah ter grajali tiste dijake, ki so bili na te pozive neodzivni.

»Polom namesto uspeha«

V letih po vojni so imeli dijaki učiteljsišča slab učni uspeh, zato so se na to temo vrstili številni sestanki učiteljskega zbora. Na enem od teh je v. d. ravnatelj Onič posvaril učitelje, da je največja nevarnost, ki ji *»učitelj pri delu v šoli lahko zapade, 'nezdrava popularnost', ki izvira iz oportunitizma, da bi si pridobili priljubljenost z napačnim popuščanjem. Polom namesto uspeha je neizogibna posledica takega ravnanja. Zdrava je samo tista po-*





*pularnost, ki si jo pridobite s požrtvovalnostjo, z dobrim zgledom, vztrajnim delom in s pomočjo, ki jo nudite tovarišem pri vsakem koraku»⁴⁷. Profeso-rica Iva Šegula je bila ena redkih, ki je sebi in svojim kolegom nastavi-
la ogledalo: »Problematični se mi zdijo predmeti, ki ne izkazujejo nobene odlične ocene in samo 2-3 prav dobre ocene [...], ocenjevanje mora biti rela-
tivno; dijakom ne smemo ubijati veselja do dela z nesmiselno rigoroznostjo.«⁴⁸*

Učiteljski zbor je krivdo za slabe ocene pripisal izključno mladini, ki še ni dovolj resno zagrabila za delo. Opažal je »odsotnost pravega osredotoča-
nja na delo pri posameznih učnih urah in poudaril, da je potrebna odkrito-
srčnost in več pozitivnega poguma – da [dijaki] učiteljem povedo, kaj jim v podani učni snovi ni jasno, kaj je nerazumno, apelirajo tudi na samokritiko, da dijaki sami ugotovijo, kje so pomanjkljivosti v njihovem znanju, in da sami s pomočjo sošolcev izpopolnijo pomanjkljivo znanje«⁴⁹.

Pomanjkanje srčne kulture

Učitelji so ugotovili: »Primanjkuje prave srčne kulture, ki se izraža v lepem vedenju in ponašanju do učiteljev, kar pomeni: dijak je vljuden do ravnate-
lja, učiteljev, slug in starejših oseb [...], pri srečanju na ulici pozdravlja učitelje z odkrivanjem, če je gologlav, z naklonom glave, učenke prav tako.«⁵⁰
Nespoštljivemu vedenju in razgrajanju po hodnikih po zvonjenju je bila napovedana psihološka vojna: »Kako naj otroci nekoč spoštujejo vas, če vi ne znate spoštovati drugih [...], kako nameravate disciplinirati svoje učence, če sami niste disciplinirani?«⁵¹ Ravnateljev nagovor dijakom pa bi bil še danes aktualen: »Ne branim vam, da bi bili svoji mladosti primerno živi, ne želimo iz vas narediti puste ljudi. Želimo pa, da bi vi vsi vendar že enkrat dobili občutek za meje, ki so kulturnemu človeku postavljene, in da bi razumeli, da je vsaka stvar primerna in dobra le ob svojem času.«⁵²
Mlade je še pozval, da ni dovolj, »da se borijo le za dobre in boljše ocene, ampak da se borijo tudi za boljšo vsebino znanja«⁵³.

Dialektični materializem za vse učence

V času zaostrovanja razmer med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo je ravnatelj zaposlenim na zavodu in dijakom razkril »nujnost ideološke izobrazbe gojen-
cev in profesorjev [...], življenjsko nujnost vnašanja marksistično-leninistične teorije v vse predmete, tj. nujnost usvajanja dialektičnega materializma za vse gojence, če naj ti kot bodoči vzgojitelji najdejo v družbi potrebno spoštovanje in če naj bodo tvorni graditelji socializma«⁵⁴. Vodstvo je na šoli opazilo močan katoliški vpliv, predvsem pri mladih, ki so prihajali s kmetov. Med dijaki so krožile vraže (sij na nebu), problematična je bila tema o razvoju človeka ...





Zavod je zato vpeljal t. i. diskusijsko uro – dijaki so v skrinjici zbirali vprašanja in razrednik je pripravil odgovore.⁵⁵

A učni uspeh še kar pada

Na jesenski oddelčni konferenci so zabeležili le 48,4 % pozitivnih dijakov.⁵⁶ Vodstvo šole je bilo obupano in se je tolažilo, češ »težko je pripraviti dijake v začetku šolskega leta do takojšnjega resnega učenja«⁵⁷. Učitelji so takoj ponudili rešitev: »Kvaliteto dijakov bomo prečistili in dvignili z odstranitvijo najslabših dijakov iz zavoda. Vzporedno s tem teče tudi odvzem štipendij v celoti ali delno glede na njihovo politično držanje.«⁵⁸ Pri tem se jim opozorilo sveta za zdravstvo in socialno skrbstvo, da je uspeh verjetno slabši, ker se vozači vozijo v šolo od zgodnjih jutranjih ur, celo od 3. ure zjutraj, ni zdelo tako zelo pomembno.

Huligan, ki bere Karla Maya

Učiteljski zbor je posegel po dveh drastičnih kaznih. Ob koncu sestankovanja so zaradi splava kaznovali dijakinjo 4. b, Z. K., in sicer z ukorom pred izključitvijo. Dijakinji, ki sta v šoli kradli drva za ogrevanje svoje sobe, sta dobili ukor celotnega učiteljskega zbora in izgubili štipendijo.⁵⁹ Še slabše jo je odnesel dijak, ki je spor s sošolcema med praktičnim poukom rešil z nožem. Bil je izključen, brez pravice opravljanja privatnih izpitov. To, da je bil neuravnovešen, je menda že pred tem prepoznala knjižničarka, saj si je v šolski knjižnici izposojal pustolovske romane Karla Maya.⁶⁰

»Zediniti se moramo na en način – vikanje«

Ravnateljica Dekleva je v začetku šolskega leta nagovorila učiteljski zbor: »Ponovno poudarjam, da je treba imeti do dijakov pravilen odnos, takšen, kot bi ga mi želeli, da bi ga oni imeli do starejših in mlajših. Nepravilne strogosti, izbruho, zmerjanja ne sme biti, kakršenkoli tak ukrep naj odpade. Ob mojem hospitiranju v razredih sem opazila, da so prof. v tikanju ali vikanju neenotni. Oba prof. bi lahko na isti način dosegala uspeh, domačnost itd. Zediniti se moramo na en način – vikanje.«⁶¹ V isti sapi je dodala še nekaj disciplinskih pravil: »Šola ne želi nobenega kinčanja, olepševanja, okraskov in lepoticja. Dekleta naj se ne šminkajo, ker to v šolo ne spada. Svetujte jim, v kolikor si lahko nabavijo delovne halje, da je lepše, pristojnejše v šoli nositi halje. Za večerne koncerte ali gledališke predstave morajo prositi dovoljenje.«⁶²









In v šolo pridejo starši

Ravnatelj se je marca 1955 soočil z nezadovoljno materjo ene izmed dijakinj, saj je ta samovoljno prisostvovala pouku srbohrvaščine in na koncu pred dijaki kritizirala učiteljico, češ da nima pravega odnosa do otrok. Ravnatelj je incident označil kot primer neodgovornega vtikanja v učiteljevo delo.⁶³

Poroka

Dijak B. F. se je zaljubil v dijakinjo tretjega letnika. Dekle je zanosila in zato izstopila iz šole. B. F. je o tem obvestil razredničarko in napovedal poroko. Tu pa je nastopil problem: po šolskih disciplinskih predpisih poročeni dijak ni mogel biti redni dijak srednje šole. To stališče je zagovarjal ravnatelj, a ga profesorski zbor pri tem ni podprl. Večina se je zavzela, naj dijak ostane na zavodu, in sicer z argumentom, da je »*takšno stališče bližje socialističnim vzgojnim načelom*«⁶⁴.

Podivjani hormoni

Novo desetletje je prineslo nove izzive za nadobudno mladež in stare težave učiteljskemu zboru. Ta je pokazal nekaj inovativnosti pri iskanju razlogov za slabe učne rezultate: »*V drugem letniku se srečujemo vsako leto z istimi težavami, ki moré dijake in nas. Drugi letnik je vedno slabši od prvega. Dijaki se spoznajo z Ljubljano, najdejo družbo itd. Položaj je na našem zavodu še težji, ker imamo popoldanski pouk in se dijaki po opravljeni šoli potikajo po mestu, čestokrat najbrž brez potrebe.*«⁶⁵ Puberteta se je pojavila v vseh svojih razsežnostih: neodgovornosti do skupne lastnine, popivanja, tatvinah, slabem odnosu do dela, slabih metodah učenja, kampanjskem učenju, pitju kave ...

Ah, ta šestdeseta!

V 60. letih so na šoli zaznali povečano število nosečnic. Kot glavni razlog za to je vodstvo šole navedlo željo mladih žensk, da si pred pridobitvijo poklica najdejo življenjskega partnerja.⁶⁶ Noseče dijakinje so obdržale status redne dijakinje, razredniku pa so morale nositi izvide o rednih mesečnih pregledih. Po porodu je bila dijakinja 105 dni doma. V tem času ni smela opravljati učne prakse. Morebitno poroko je šolski svet dovolil le v primeru, da je bil vzrok rojstvo otroka.⁶⁷ Ob vsem tem pa je profesorico Marinček najbolj zmotila pomanjkljiva vzgoja dijakov, ki ne pozdravljajo na cesti, včasih pa tudi v šoli ne.⁶⁸



»Nismo pa imeli poslušalcev ...«

Na šoli so se zavedali pomena politične vzgoje, zato so v program uvedli politična predavanja, a dijakom se to očitno ni zdelo potrebno. V zapisnik sestanka so učitelji razočarano zapisali: *»Imeli smo predavatelje, prostor, nismo pa imeli poslušalcev s strani dijakov, ki bi jih brez sile dobili. Zato smo morali kratko malo prisiliti dijake, da so obiskovali ta predavanja, kar je zelo žalostno za takšno šolo, ki proizvaja kadre, ki bodo nekoč poučevali in se srečevali s podobnimi problemi.«*⁶⁹

Učitelji se bodo vzdržali pripomb, učenci pa se bodo bolj potrudili

Glavna tema pogovorov na pedagoških konferencah v 70. in 80. letih ostaja slab učni uspeh. Kot po pravilu je bil najslabši uspeh v drugem letniku, razlogi pa raznovrstni. Učenci so ugotavljali, da so se začeli učiti prepozno in da imajo v znanju prevelike vrzeli. Učitelji so pri mnogih prepoznali tudi neizoblikovane delovne navade, preveliko lagodnost in počasnost. Vsi vpleteni so videli rešitev v večji prizadevnosti pri domačih nalogah, urejenosti zvezkov, večji odzivnosti pri pouku in boljši motivaciji. Učenci naj bi po novem dobili več časa za premislek in tudi kakšno lažjo nalogo, učitelji pa naj bi se vzdržali raznih pripomb, ki učence dodatno begajo.⁷⁰

Po Sloveniji in Jugoslaviji

V 80. letih so na šoli obdržale pomembno vlogo ekskurzije. Še več, postale so del rednega učnega procesa. Učenci nižjih letnikov so spoznavali naravne lepote Slovenije ter njene gospodarske, kulturne in zgodovinske znamenitosti. Dijaki višjih letnikov so se podali v odkrivanje in raziskovanje raznolike Jugoslavije. Potovanja po slikovitih Bosni, Srbiji in Makedoniji so pripravili in vodili učitelji. Poleg ekskurzij so potekali tudi obvezni poletni tečaji plavanja in zimski tečaji smučanja. Na teh tečajih za dijake so se bodoče učiteljice in učitelji naučili plavanja, smučanja in metodike poučevanja omenjenih športnih aktivnosti.

Gradivo zbrala: Boris Bovha, profesor zgodovine, in Roman Vogrinc, ravnatelj





¹ Jahresbericht der kais. königl. Lehrerbildungsanstalt zu Laibach veröffentlicht am Schlusse des Schuljahres 1868.

² Jahresbericht der kais. königl. Bildungsanstalten für Lehrer und Lehrerinnen zu Laibach veröffentlicht am Schlusse des Schuljahres 1872.

³ Jahresbericht der kais. königl. Bildungsanstalten für Lehrer und Lehrerinnen zu Laibach veröffentlicht am Schlusse des Schuljahres 1878.

⁴ Sto let ljubljanskega učiteljišča: zbornik, Ljubljana: Gimnazija pedagoške smeri, 1973.

⁵ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 53, 329, decembra 1921: Zapisnik št. 1, Državno žensko učiteljišče v Ljubljani.

⁶ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 53, 332, 1926/2: Zapisnik št. 14 izredne konference, 4. 11. 1926.

⁷ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 53, 332, 1927/28: Zapisnik št. 4 izredne konference, 12. 4. 1928.

⁸ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 53, 332, 1927/28: Zapisnik št. 4 izredne konference, 12. 4. 1928.

⁹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 53, 332, 1927/28: Zapisnik št. 4 izredne konference, 12. 4. 1928.

¹⁰ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 53, 332, 1927/28: Zapisnik št. 4 izredne konference, 12. 4. 1928.

¹¹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 106, 682: Zapisnik otvoritvene konference profesorskega in učiteljskega zbora Državne učiteljske šole, obeh vadnic in dečjega zavetišča, 7. 9. 1936.

¹² ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik otvoritvene konference, 7. 9. 1934.

¹³ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik, 8. 11. 1934.

¹⁴ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik, 8. 11. 1934.

¹⁵ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik, 8. 11. 1934.

¹⁶ Izvestje za šolsko leto 1933/34, Ljubljana: Državna učiteljska šola, 1934.

¹⁷ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 106, 682: Zapisnik zaključne konference celotnega učiteljskega zbora Državne učiteljske šole in obeh vadnic, 26. 6. 1937.

¹⁸ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 6, 31. 1. 1940.

¹⁹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 6, 31. 1. 1940.

²⁰ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 9, 22. 4. 1941.

²¹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 11, 23. 5. 1941.

²² ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, posebna okrožnica št. 11, 26. 11. 1941.

²³ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, razpis IV, št. 7941/1, 2. 12. 1941.

²⁴ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, odlok IV, št. 1289/4, 11. 12. 1941.

²⁵ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 4, januar 1943.

²⁶ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 4, januar 1943.

²⁷ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 4, januar 1943.

²⁸ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 4, januar 1943.

²⁹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 1, 11. 11. 1943.

³⁰ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 1, 11. 11. 1943.

³¹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 6, 29. 2. 1944.

³² ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 9, 30. 6. 1944.

³³ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 1, 12. 10. 1944.

³⁴ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 54, Zapisnik št. 5, 26. 4. 1945.

³⁵ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 686, Zapisnik seje učiteljskega zbora, 10. 8. 1945.

³⁶ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 686, Zapisnik seje učiteljskega zbora, 27. 8. 1945.

³⁷ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 700, Poročilo ravnatelja o stanju na zavodu, 11. 11. 1945.

³⁸ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 686, Zapisnik oddelčne konference, 20. 9. 1948.

³⁹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 686, Zapisnik konference učiteljskega zbora, 12. 10. 1945.

⁴⁰ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 704, 28. 11. 1945.





- ⁴¹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 704, 28. 11. 1945.
- ⁴² ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 686, Odlok ministrstva za prosveto, 17. 12. 1945, na osnovi 70. člena Zakona o učiteljiščih.
- ⁴³ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 708, 1946.
- ⁴⁴ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 106, 684, Zapisnik št. 4 inšpekcijske konference na Državnem učiteljišču v Ljubljani, 3. 2. 1947.
- ⁴⁵ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 106, Zapisnik otvoritvene seje za šolsko leto 1947/48, 1. 10. 1947.
- ⁴⁶ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 721, Izredna plenarna seja učiteljskega zbora, 1. 3. 1947.
- ⁴⁷ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 106, 685, Zapisnik otvoritvene seje celotnega učiteljskega zbora Državnega učiteljišča v Ljubljani, 18. 3. 1948.
- ⁴⁸ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 686, Zapisnik seje učiteljskega zbora, 7. 4. 1948.
- ⁴⁹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 721, Izredna plenarna seja učiteljskega zbora, 1. 3. 1947.
- ⁵⁰ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 721, Izredna plenarna seja učiteljskega zbora, 1. 3. 1947.
- ⁵¹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 721, Izredna plenarna seja učiteljskega zbora, 1. 3. 1947.
- ⁵² ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 721, Izredna plenarna seja učiteljskega zbora, 1. 3. 1947.
- ⁵³ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 721, Izredna plenarna seja učiteljskega zbora, 1. 3. 1947.
- ⁵⁴ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 686, Zapisnik seje učiteljskega zbora, 1. 4. 1949.
- ⁵⁵ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 740, 1949.
- ⁵⁶ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 687, Zapisnik oddelčne konference, 16. 11. 1950.
- ⁵⁷ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 687, Zapisnik oddelčne konference, 16. 11. 1950.
- ⁵⁸ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 687, Zapisnik oddelčne konference, 16. 11. 1950.
- ⁵⁹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 687, Zapisnik 14. 12. 1950.
- ⁶⁰ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 687, Zapisnik 20. 12. 1950.
- ⁶¹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 688, Zapisnik otvoritvene konference profsorskega zbora za šolsko leto 1953/54, 31. 8. 1953.
- ⁶² ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 688, Zapisnik otvoritvene konference profsorskega zbora za šolsko leto 1953/54, 31. 8. 1953.
- ⁶³ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 724, Zapisnik prve delovne seje, 21. 3. 1955.
- ⁶⁴ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 108, 724, Zapisnik 8. delovne seje, 3. 4. 1956.
- ⁶⁵ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 690, Zapisnik 1. konference, 12. 11. 1964.
- ⁶⁶ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, Zapisnik 1. seje sveta učiteljišča, 14. 12. 1965.
- ⁶⁷ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, Zapisnik 2. redne seje sveta, 31. 1. 1966.
- ⁶⁸ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 690, Zapisnik 1. konference, 12. 11. 1964.
- ⁶⁹ ZAL LJU 198, Učiteljišče v Ljubljani, 107, 690, Zapisnik 1. konference, 12. 11. 1964.
- ⁷⁰ Zapisniki konferenc v letih 1974/84, Arhiv Gimnazije Ledina.



POGLED
NEKDANJEGA
RAVNATELJA



Čeprav so vrata ravnateljjeve pisarne na Resljevi 12 po tradiciji odprta, je ravnateljjevanje poklic, pri katerem je samost mnogokrat otipljivo prisotna. Ob lastni viziji in prizadevanjih je ravnatelj postavljen v vlogo zagovornika pa tudi omejevalca aspiracij ali zahtev kolegov, dijakov, staršev, okolja in seveda nadrejenih instanc. Tako je ravnatelj nekako od vseh, a hkrati še najbolj sam. Vse bolj razumevajoč ta dejstva sem se z veseljem povabil k obujanju spominov svojega spoštovanega predhodnika Jureta Gartnerja. Več kot dve desetletji je uspešno vodil našo šolo, poskrbel za kakovosten in netravmatičen prehod iz pedagoškega v gimnazijski program, zlasti pa, izhajajoč iz lastne učiteljske humanistike, postavljaj temelje dobrim medosebnim odnosom.

Zakaj ste postali ravnatelj, če izpustiva zunanje okoliščine in vplive ter skušava razgrniti osebne vzgibe, želje in zmožnosti?

Pred prihodom na šolo sem bil deset let pedagoški svetovalec in vodja sektorja za učbenike na Zavodu za šolstvo Republike Slovenije. Želel sem delati na šoli, in ko me je za svojega pomočnika povabila nekdanja ravnateljica Vera Vošnjak, sem to povabilo z veseljem sprejel. Žal je v manj kot enem letu ravnateljica zbolela, zato sem postal v. d. ravnatelja in kmalu zatem ravnatelj.

Kakšno klimo ste skušali sooblikovati, ko ste bili ravnatelj pedagoške gimnazije?

Odnosi med učitelji v zbornici, drugimi delavci šole, med dijaki in profesorji so bili razen redkih izjem zelo dobri. S svojim prihodom jih enostavno nisem želel poslabšati. Želel sem graditi na pozitivnih izkušnjah in to mi je uspevalo.

Kakšen je idealen odnos med profesorji in dijaki?

Idealnih odnosov ni. So neki približek človeških, humanih in pedagoško profesionalnih teženj do mladih. Cilj so spoštljivi odnosi učiteljev do dijakov in dijakov do učiteljev. Držal sem se pedagoških načel, da bi ustvarjal dobro šolo. Ali sem pri tem uspel, naj sodijo dijaki sami.





Ste tudi prek odnosov skušali kreirati bodoče učitelje?

Nisem želel izpolniti želja nekaterih »strogih« učiteljev, ki so terjali red in disciplino ter kdaj bom »udaril po mizi«. Takšne metode so mi bile tuje. Z dialogom se da doseči mnogo več. Porabiš več časa in energije, toda uspeh je trajnejši. Sicer pa sem se zavzemal za ohranjanje tradicije pedagoško usmerjene šole. Programi in nazivi šole so se spreminjali, toda šola ni ostala pedagoško usmerjena le z naborom ustreznih učnih predmetov, pač pa tudi z negovanjem dobrih odnosov med vsemi deležniki na šoli. Lahko bi dejal, da je bila šola vedno pedagoško naravnana, čeprav so bili zlasti v času gimnazije bolj v ospredju izobraževalni cilji, pri čemer pa nismo zanemarili vzgojnih.

Kako so vaše izkušnje in spomini iz časa, ko ste bili dijak učiteljišča, vplivali na vaše vodenje šole ter odnos do dijakov in sodelavcev?

Odnosi med dijaki in profesorji na učiteljišču so bili res pristni. Na učiteljišču so mi dali veliko priložnosti za uspeh na raznih področjih, zato sem te izkušnje lahko vnašal tudi v svoje vodenje šole. Pri tem sta mi uspešno pomagala tudi moja pomočnika Jani Rupnik in Kristina Štrovs, v veliko pomoč pa mi je bila tudi psihologinja Veleno Kozjek. Ta vodstveni tim je deloval brezhibno.

Kakšni so bili vaši občutki, ko ste postali vodja tudi nekaterim svojim nekdanjim profesorjem?

Ko sem prišel na šolo, je bilo na njej še štirinajst profesorjev nekdanjega učiteljišča, torej tudi mojih profesorjev. Sprejeli so me dobro in me ves čas podpirali pri vodenju. Pri njih sem vedno našel pomembno spodbudo. Ker so mi bili ti profesorji vzor, je bilo naše sodelovanje več kot dobro. Poznali so me in zaupali smo si, kar je vedno pogoj za uspeh.

Nekje na sredi svoje kariere ste se morali iz ravnatelja pedagoške šole preleviti v ravnatelja splošnoizobraževalne gimnazije. Se je vloga ravnatelja gimnazije, če se seveda ne foku-





sirava v uvedbo mature, razlikovala od vodenja pedagoške šole? Je sprememba programa vplivala na odnose v zbornici in na odnose med dijaki in učitelji?

Kot sem že dejal, se lahko program in nazivi šole spremenijo, pedagoška klima pa je ostala enaka, le nekaj več poudarka je moralo biti na znanju, kar je prinesla uvedba splošne mature. To smo morali upoštevati. Odnosi v zbornici se niso bistveno spremenili. Morda se je nekoliko spremenil odnos dijakov do šole. Po mojem občutku je bil ta odnos zrelejši. Seveda pa je bilo potrebnega veliko več obveščanja in sodelovanja med starši, dijaki in profesorji. Bilo je več seminarjev za učitelje in tudi za vodstvene delavce. Matura je spodbudila veliko razmisleka o načinih učenja, da bi bil rezultat dober.

Bi lahko izluščili med zagotovo obilico spomina vrednih dogodkov katerega, ki posebej osvetljuje odnose, značilne za to šolo?

V času mojega vodenja šole nismo izključili niti enega dijaka, uspešno pa jih je šolo končalo prek pet tisoč. Izključitev se mi je tako za dijaka kot za profesorje zdela ponižujoča. Spodbujali in sklepali smo posebne dogovore, statuse dijakov, ki so bili dejavni in uspešni v vrhunskem športu, na kulturnem področju, v raziskovalni dejavnosti, ter s tem krepili zaupanje in samozavest dijakov, ki so bili dvojno obremenjeni.

Z dijaki, ki so pogosto izostajali, smo sklepali pedagoške pogodbe, ki so dajale osnovo za dobro sodelovanje šole s starši, večale odgovornost dijakov do njihovega ravnanja in odnosa do šole, profesorjem in razrednikom pa dale osnovo za pristnejši odnos do tako imenovanih »problematičnih« dijakov.

Kdaj je bilo najlepše biti ravnatelj?

Najlepše je bilo podeljevati spričevala uspešnim dijakom, ko smo skupaj proslavili uspešen zaključek šole. Pa še počitnice so bile pred nami.

ROMAN VOGRINC
ravnatelj





REFLEKSIJE







GOSPOD, TOVARIŠ, GOSPOD

Dvodielna obleka, pleten telovnik, srajca in kravata. Maneken. Tako so mu pravili. Jaz ne. Ker sem se ga malo bala. Bil je strog, a pošten. Anton Kastelic, učitelj geografije in ljubitelj železnice. Tako se ga spominjam iz svojih srednješolskih let.

Česa pa se spominja on? Njegovo službovanje na naši šoli je bilo mozaik različnih izkušenj; nekatere so ga presenetile, druge so mu laskale. V svojem naboru spominov hrani tako zahtevo dijakov ravnatelju po njegovi zamenjavi kot učitelja geografije kot tudi javno zahvalo za poučevanje in spominsko fotografiranje z nekim drugim oddelkom.

Profesor Kastelic je bil učitelj »dunajske šole«. Bil je eden redkih profesorjev na šoli, ki so dijake vikali. Vikal je tudi kolege. Do ljudi je rad držal distanco. Dijaki so si včasih dovolili kakšno zasebno vprašanje, on nikoli. Jih je pa rad povprašal o njihovem domačem kraju, njegovih značilnostih, razvoju. Enkrat učitelj geografije, vedno učitelj geografije. Rad je imel živahne sogovornike, naklonjen je bil ambicioznim dijakom. Takim je oprostil tudi kakšen manjši vedenjski spodrsrljaj. Na vprašanje, kakšen je idealen dijak, odgovori: »Tak, ki sledi razlagi, zna logično povezovati vsebine, sklepati na podlagi naučenih dejstev, ne prišepetava, ne plonka in ne klepeta.«

Odmore je preživil v zbornici, kjer se je s kolegi največkrat pogovarjal o stroki in politiki. Izven šole se s sodelavci ni družil, čeprav je z nekaterimi navezal močnejše stike. Odnosi z ravnateljem in pomočnikom so bili korektni; stenska ura, ki jo je kot darilo dobil od kolektiva ob odhodu v pokoj, še vedno krasi steno njegove dnevne sobe.

Anton Kastelic je na naši šoli, ki se je takrat imenovala Srednja pedagoška šola, služboval zadnjih sedem let svoje učiteljske kariere. Čeprav je to razmeroma kratko obdobje, so se mu ta leta močno vtisnila v spomin.

HELENA OSTERMAN
pomočnica ravnatelja



RDEČI, ČRNI, MAROGASTI

V osemdesetih letih, malo nazaj in naprej, je bilo na takratni pedagoški gimnaziji lepo.

Vsako jutro nas je veliko prišlo na klepet že pol ure pred začetkom pouka. Skuhali smo kavo, si povedali kakšen vic in se smejali vsi, ne glede na starost in ne glede na barvo: rdeči, črni in marogasti.

Mislím, da smo bili tudi z dijaki v dobrih odnosih. Mogoče so se nas dijaki malo bali, vsekakor pa so nas spoštovali, čeprav smo bili tovarišice in tovariši in ne gospe in gospodje. Veliko smo hodili na izlete in ekskurzije. Vedno je bilo lepo. Najprijetnejši je bil povratek. V avtobusu smo prepevali popevke, slovenske narodne pesmi in s kitaro popestrili vzdušje.

Današnjim dijakom je težko karkoli svetovati. Časi so bistveno drugačni, saj se nekoč nismo bali, ali bodo mladi dobili službo ali ne. To je sedaj drugače.

TATJANA MARKELJ
profesorica matematike





CIRIL IN METOD

Rekli smo jima Ciril in Metod. To sta bila profesor zgodovine Branko Špacapan in profesor umetnostne zgodovine Floris Oblak. Oba občudovalca Makedonije. Na ekskurzijah po Makedoniji sta blestela z načinom podajanja učne snovi. Ko je Floris v sakralnih prostorih razlagal o čudežu likovne umetnosti z izkušnjo umetnika in profesorja, so dijaki utihnili in sledili njegovemu pretanjenemu odstiranju duhovnega sveta. Špacko pa jih je s prepričljivo, nazorno, igralsko podprto razlago prestavil v pretekla zgodovinska obdobja in doživel huronski aplavz. Ob razlagi ilindenske bitke v Kruševu je bil tako prepričljiv, da smo bitko »videli v živo«.

Bila sta posebna, perfekcionista. Na ekskurzijah sta se otesla profesorske vloge in zaživela v svoji prvinskosti. Dijake sta prepričala z nešolskim podajanjem učne snovi, z duhovitimi zbadljivkami, nenehnim dopolnjevanjem drug drugega, tudi z medsebojnim strokovnim prerekanjem. V teh njunih besednih dvobojih so dijaki silno uživali, se muzali, jih tiho komentirali. Ko sta se ustavila, sta nemalokrat doživela gromek aplavz. Ob večerih, na terasi prenočišča, pa so jima pritrjevali in se pridružili, ko sta nazdravljala s kozarčkom vina krater.

VLASTA LUŠTEK
profesorica slovenščine





GORI, DOLI, NAOKOLI

Eden od ciljev vzgoje in izobraževanja mladih na šoli je poznavanje domovine. V času, ko je bila Ledina še pedagoška gimnazija, sta bili v učnem načrtu enotedenska ekskurzija po nekdanji državi Jugoslaviji in ekskurzija po Makedoniji. Prenočevali smo skromno, v zasebnih sobah in dijaških domovih. Najbolj so mi ostali v spominu Kosovo z revščino, ki je mi nismo poznali, divje Prokletije, dolina Morače in Črna gora. Veliko zanimivih dogodkov se je zvrstilo. Spomnim se hotela v Nikšiću, v katerem so prenočevali šahisti na mednarodnem šahovskem turnirju. Glasni so bili pozno v noč, zjutraj pa so jih naši fantje budili s trkanjem po vratih. Kaj je sledilo, si lahko mislite. Kolegica Vera Bizjak je komentirala: »Škoda, da nisem slišala kletvic v ruščini.«

Ko so se začela politična nasprotja v državi zaostrovati, pa je kolega Jurij Senegačnik zasnoval petdnevno ekskurzijo po Sloveniji in zamejstvu. Prva je bila leta 1989, nato vsako leto do 2001, po nekajletni prekinitvi pa so od 2004 do 2008 sledile še štiri krajše. Dijaki so tako v petih dneh videli dobršen del Slovenije in spoznali življenje zamejskih Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Ekskurzija je bila zasnovana medpredmetno; s svojimi vsebinami so poleg geografov sodelovali še zgodovinarji, slavisti in umetnostni zgodovinarji. Večdnevno druženje je bilo za marsikoga posebna in dragocena gimnazijska izkušnja.

MAJDA LOGAR
profesorica geografije





NA DRUGEM BREGU

Že kar nekaj časa sem povezana z našo šolo. Letos mineva natanko trideset let, odkar sem kot dijakinja takrat še Srednje pedagoške šole končala izobraževanje. Niti slučajno si nisem mislila, da bom kdaj poučevala.

Časi so se seveda spremenili. Kako je bilo takrat? Spomnim se, da smo bili sošolci zelo povezani, veliko smo se družili tudi v prostem času. Kar nekajkrat letno smo imeli v veliki šolski telovadnici ples, kamor smo lahko povabili tudi svoje prijatelje z drugih šol. To so bili lepi časi. Alkohol je bil seveda prepovedan, a nas to ni motilo, vseeno smo se dobro zabavali.

Spomnim se, da je bil odnos dijakov do učiteljev precej drugačen kot danes, ne vem, ali boljši, ampak drugačen. Dijaki vsekakor nismo bili tako sproščeni do učiteljev, nismo se jim upali reči vsega, kar lahko učitelji doživimo danes. Učitelj je lahko deloval povsem drugače, pisali smo nenapovedane teste, spraševanje tudi ni bilo napovedano. A to nas je le kalilo. Vsega se navadiš in se prilagodiš sistemu.

Najbolj žalosten trenutek šolanja je bil, ko smo se morali sošolci po tretjem letniku raziti, saj se je bilo treba odločiti za smer šolanja, npr. naravoslovno, splošno, jezikoslovno. V razredu smo se krasno razumeli, veliko smo se družili, zato je bil to za vse šok. Med odmori in po pouku smo hodili na kavico v lokal na Petkovškovem nabrežju, saj Ledina centra še ni bilo. Spomnim se, da smo v tem lokalu dobesedno jokali, se objemali in poslavljali, tako nesrečni smo bili, ker smo morali narazen. In res, sošolci tega tretjega letnika smo ohranili stike in se še danes dobivamo na obletnicah.





Moram reči, da imam iz srednješolskih let še danes dve odlični prijateljici, s katerima smo v vseh življenjskih obdobjih ostale povezane, in verjamem, da bomo še naprej.

Skratka, srednješolska leta so bila zame ena najlepših in se jih vedno rada spominjam tudi zdaj, ko sem »na drugem bregu«.

TATJANA CVETKO
profesorica slovenščine





ALLSTARKE ALI COPATI

Hm, gimnazijska leta. Zdi se že daleč nazaj in na hitro tudi spominov ni veliko. A ko začnem brskati po skritih koticah, dogodki in trenutki počasi oživijo.

Eden od takšnih posebnih in drugačnih dogodkov, v primerjavi z današnjo podobo šole, so bile garderobe. Takrat je imel vsak razred »kletko«, kjer je vsak dan eden od dijakov opravljal naloge dežurnega. To so bili posebni dnevi, sploh če je v sosednji garderobi sedel kdo, ki ti je bil všeč. Med dežuranjem so se sklepala nova prijateljstva in krepila že sklenjena.

Zagotovo sedaj najbolj pogrešam ekskurzijo po Sloveniji, ki je dijakom pomenila celo več kot maturantski izlet. Udeležili smo se je namreč vsi in trajala je več dni. To so bili dnevi, ki so nas zares zbližali. Poleg tega smo spoznali veliko skritih koticov naše dežele in celo zamejstva.

V mojih gimnazijskih letih smo po Ledini vsi drsali v copatih, in če si si namesto copat izboril dovoljenje za nošnjo allstark, si bil frajer. Če so bile ponaredek, ni bilo nič hudega, saj je bilo med poukom dovolj časa, da si jih popisal in porisal, da so bile potem res nekaj posebnega. Takrat še nismo imeli telefonov, zato smo si čas med poukom krajšali s takimi stvarmi.

Nekaj pa se na Ledini ni spremenilo. To so odnosi med dijaki in profesorji ter med dijaki. Že takrat smo znali drug drugemu pomagati in ta duh na Ledini še vztraja.

BOJANA PETRIN
profesorica slovenščine in ruščine





V DVIGALU

So stvari, ki jih v življenju radi ponavljamo. Nekateri hodijo na počitnice v iste kraje, kupujejo v istih trgovinah, imajo prijatelje iz zgodnjega otroštva. Pri meni ni čisto tako, jaz ponavljam drugačno zgodbo. Zgodbo, povezano s šolo, ki me izziva že več kot dvajset let. In kljub temu da me spremlja v različnih obdobjih mojega življenja, v meni še vedno prebuja podobne želje, ideje, znanja.

Leto 1990. Le Mec. Tako smo se poimenovali: Goran Medjugorac, danes akademski slikar in ilustrator, Mateja Seliškar, dr. literarnih ved, samostojna prevajalka, Matjaž Cokan, predstavnik mednarodnega podjetja v Braziliji, dr. Mitja Šedelbauer, veterinarski ataše v Bruslju. Prej člani dramske skupine Carpe diem, ki je na šoli aktivna še danes, smo se odločili, da gremo na svoje. Želeli smo izkusiti svobodo, odločati sami, delati in ustvarjati tako, kot smo verjeli, da je najbolje. Ni bilo težko ostati v šoli po pouku, razglablјati in preizkušati načine, kako bomo pripravili predstavo in uspešno odigrali svojo vlogo. Izbrali smo Ionescovo Plešasto pevko. Zdela se nam je idealna, pravi odraz našega časa, obdobja, v katerem smo živeli. Zgodba, ki med akterji izpostavi absurdno komuniciranje in prazno besedičenje ter večno aktualne teme človeške eksistence, konformizma in iskanja smisla. Vloge smo odlično odigrali in bili uvrščeni na tekmovanje Podobe trenutkov v Cankarjevem domu. Bili smo v tretjem letniku in vse je bilo mogoče.

Naslednje leto smo pripravili dramo slovenskega avtorja Dimitrija Kralja z naslovom Dvigalo. Tudi ta predstava se je uvrstila na Podobe trenutkov. V drami nastopata osebi, ki se znajdetata v na videz vsakdanji situaciji: ujeti v pokvarjenem dvigalu, vendar ker stvari nikoli niso take, kot se zdijo, tudi tu pride do zapletov. Čas se ustavi, dvigalo se ne premika.





Danes, ko razmišljam o tej predstavi in 150-letnici Gimnazije Ledina, tudi sama ustavljam čas in zapisujem dogodke, ki so nas oblikovali, vsakogar po svoje. V času mojega šolanja na Ledini sta bili močni iniciativnost in aktivnost dijakov na umetniškem področju. Povezovali in izvajali smo različne projekte, med katerimi je bil opaznejši Literarni performans v Galeriji Škuc, v katerem smo sodelovali tudi člani skupine Le Mec.

Danes. Šmorn. Vloge so se zamenjale, na odru so dijaki, sama sem si izbrala drugo, vlogo mentorice lutkovnogledališke skupine Šmorn. Ko jih opazujem, včasih vidim nas in razmišljam, kam bo življenje odpeljalo njih. Koliko jih bo razvijalo umetniški potencial, koliko se jih bo našlo na drugih področjih in komu bo pri odkrivanju talentov in interesov pripomoglo to, kar počnemo zdaj?

Dvigalo čaka. Ledina nam vseskozi ponuja priložnosti, brez katerih se ne bi oblikovali v osebe, kakršne smo.

LIDIJA SRŠA
profesorica psihologije
in svetovalna delavka





PAMET



○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

DANES

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○



V hiši na Resljevi 12 ne morem ostati ravnodušen. Šola je lepa, pomlajena, saj se njena podoba ni več skladala z živahnim življenjem in nekrotljivo energijo za njenimi zidovi. Nova obleka ni kričeče bahaška, ampak klasično elegantna z modernimi poudarki na izbranih mestih.

A to ni edina sprememba. Učenci od včeraj so danes učitelji. Svež veter je dobrodošla nujnost šolskega dela in šola mu je na stežaj odprla svoja vrata. Prepričan prinese nove ideje, vabilo pripelje nove ljudi. Za zidovi je življenje, ki se, ko zazvoni konec zadnje šolske ure, ne konča. Takrat zaživijo mnogoštevilne dejavnosti, ki dajejo Ledini poseben pečat in v katerih lahko vsakdo najde kaj zase: od kulture prek raziskovanja do športa. Predvsem pa najde sorodne duše in prijatelje. Morda za vse življenje.

Mladi ljudje, ki danes vstopajo v to hišo in iz nje izstopajo, bi lahko prihajali tudi iz preteklih dni. Enako očarljivi s svojimi mladimi mislimi prinašajo s sabo preteklost, da bo priča prihodnosti, ki bo zaživela v njih.

Toda kljub vsem novostim ostaja bistvo Ledine nespremenjeno: za vrati učilnic se odpirajo novi svetovi in krešejo mnenja, na hodnikih med odmori pogled na skrivaj išče pogled, dotikajo se roke. In hrani jo mladost, ki je kot glasba, ki daje krila umu, polet domišljiji in veselje življenju. Utrinki življenja na Ledini danes so pestri. Zrcalijo bogastvo izkušenj preteklosti in se spogledujejo z izzivi za jutri.



REFLEKSIJE



UF!

»Uf, profesor matematike ste! Pa ste zelo strogi?« To poslušam, ko grem na banko po posojilo, ko grem k frizerju ali pa zgolj zamenjat telefonski paket.

Po mojem smo čisto sami krivi, da smo takole popačili prvotno idejo šole. Sholé [gr.] v dobesednem prevodu pomeni prijetno preživljanje prostega časa. In zakaj bi moral biti nekdo, pri katerem se lahko prosti čas preživlja prijetno, strog? Strogost je le nujna bergla našega poklica za vse tiste ure, ko ne znamo ali se ne potrudimo dovolj, da bi svoje dijake očarali z vsebino.

Ko zazvoní, pride v razred trideset »prostovoljcev«, ki se jim niti sanja ne, katera števila bi rešila polinomsko enačbo $x^3 - 3x^2 + 2x - 6 = 0$. Po petinštiridesetih minutah dela s Hornerjevim algoritmom pa dobra polovica že narekuje vse tri rešitve: 3, $\sqrt{2}i$ in $-\sqrt{2}i$. Včasih se ob koncu ure kar se da teatralno pošalim: »In življenje ne bo nikoli več enako, kot je bilo pred vstopom v učilnico. Prišli ste kot nevedneži, odhajate pametnejši za dobrih dvesto let truda matematikov!«

Tako gledam na poučevanje matematike jaz, ki stojim za katedrom. Če se poskusim vživeti vanje, ki na vse skupaj gledajo iz šolskih klopi, pa začutim le en sam vzdih: »Čemu?!« Zavedam se, da večini dijakov, ki jih bo življenje poneslo v povsem nenaravoslovne vode, matematika predstavlja le nujno zlo. Predvidevam, da zato ob mojem zanosnem definiranju $\sqrt{-1}$ kot imaginarne enote ne gledajo nanj nič drugače kot na še eno matematično izmišljotino, ki smo se je domislili izključno zato, da zagrenimo njihova najlepša leta.

Res je, da so le naravna števila naravna. Če svojega petletnega sina vprašam, koliko je 2 minus 5, se mu bo vprašanje zdelo smešno, saj še ne ve za matematično izmišljotino celih števil. Ampak, roko na srce, s to izmišljotino kar dobro shajamo. Nič hudega ni, če imamo na računu minus 213 evrov. Hvala bogu za pojem razpoložljiva sredstva!

UROŠ COTMAN
profesor matematike





UNESCO NAZIV JE VEDNO IZZIV

Gimnazija Ledina je Unesco šola od leta 2008. Že ali šele odtlej? Ne eno ne drugo, saj moji spomini pletejo drugače.

Vse, česar se spomnim iz let od 1981 do 1985, ko sem kot gimnazijka tudi sama gradila Ledino, je vodilo k temu začetku. Smo prostovoljili že takrat? Smo! Če ne drugače, smo si sošolci med seboj pomagali pri učenju – kdor je kaj znal, je razlagal tistim, ki so bili šibkejši. Med odmori, po pouku, med vikendi. Danes to lahko prepoznam kot Unesco projekt Učenec poučuje.

Smo se z medgeneracijskim sodelovanjem ukvarjali že desetletja nazaj? Smo. Malo drugače. Tudi tako, da smo hišniku Bongiju kaj pomagali nositi ali razvrščati, mu včasih bolj kot pomoč pomenili družbo, četudi se je na nas jezil. To bi v današnjem jeziku Unesco projektov lahko bil del projekta Otroštvo podaja roko modrosti.

Pa jezikovno sodelovanje? Bi ga morda prepoznali v fonolaboratoriju, v katerem smo imeli pouk tujih jezikov in v katerem smo se poslušali in slišali kot tujejezični govorci? Nekateri bolj, drugi manj spretni. Morda so temu podobni današnji Unesco projekti, kot je Jezik – kultura, tradicija.

Smo se zavedali pomena zdrave prehrane? Seveda, če ne drugače, ko smo na šolskih plesih kokakolo mešali z vodo in jo prodajali kot čisto pijačo. Kot bi že takrat obeleževali Unesco mednarodni dan hrane ali projekt Voda – kaj mi pomeni.

In ohranjanje tradicije? To, da smo našo Ledino ohranili, skrbeli tako za hodnike kot učilnice in ne nazadnje za vse kote šole, tudi tistega, v katerem je danes dijaški kotichek, pa zelena in siva soba, dnevna soba ter jedilnica in garderoba. Tudi zato se vsako leto lahko udeležimo dejavnosti v okviru Unesco projektov Dediščina v rokah mladih in Mladi posvojijo spomenik.



• • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • •

Moj spomin seže tudi do nepozabnih dijaških recitalov izpod mentorskih rok Vere Bizjak in Petra Kušarja. Seveda, tudi takrat že, čeprav nevezano na poseben dan, smo obeležili Unesco mednarodni dan poezije.

Unesco smo od nekdej. Ne sicer formalno, ampak v globini zavedanja in delovanja vsega tistega, kar je prav, kjer upoštevaš drugega, kot da bi bil ti on, živiš kulturo medsebojnih odnosov, skrbiš za čisto in zdravo okolje, misliš na rože v razredih, čista tla, nekajenje v šolskih straniščih, bogato šolsko knjižnico. Tako od nekdej združuješ vse tri Unesco cilje: uveljaviti kulturo miru in nenasilja, naučiti se skrbeti za ohranitev skupnega doma – planeta Zemlja – in naučiti se živeti skupaj ter med seboj deliti. Desetletja nazaj torej ni bilo nič drugače, kot je sedaj.

Vsaka veličina z leti gradi ponos in dostojanstvo, obnovi, kar je treba, in se veseli vsakega novega izziva – tudi tako, da pridobi Unesco naziv.

NINA LEVSTIK
profesorica slovenščine in pedagogike,
koordinatorka Unesco šole

• • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• D A N E S • • • • • • • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • • • • • • •







AKVARIJ + TERARIJ = VIVARIJ

Vivaristični krožek ima na Gimnaziji Ledina dolgo zgodovino. Pod mojim mentorstvom deluje od leta 2009, obstajal pa je že, ko sem bila sama ledinka (1996–2000). Seznam živali, ki so prebivale ali še prebivajo pri nas, je dolg – plazilci (gekoni, anolis, ameriški gož, želve), dvoživke (močerad, žabe, mehiški močerad), sesalci (puščavski skakači, morski prašički, miške), ribe (sladkovodne, tropske in jadranske akvarijske ribe), nevretenčarji (paličnjaki, črički, hrošči mokarji in njihove ličinke, ščurki), mehkužci (polž ahatnik in vodni mehkužci), ožigalkarji (korale).

Vsi ti organizmi pa pri nas nikoli ne bi mogli uspevati, če zanje ne bi predano skrbeli dijaki (ob pomoči strokovnega sodelavca in mentoric), ki vsakodnevno prihajajo v vivarij. Dijaki spremljajo živali, jih hranijo in skrbijo za njihove primarne in včasih tudi socialne potrebe (gekon velja za zelo krotko žival, ki se naveže na lastnika). Enkrat tedensko se sestanemo in pregledamo opravljeno delo, stanje živali, načrtujemo nakup opreme in novih organizmov. Biološki kotiček, kjer je vivarij, smo opremili z opisi posameznih vrst.

S člani krožka smo se nekajkrat odpravili v ljubljanski živalski vrt, kjer smo se ob prijetnem druženju pozanimali o oskrbi nekaterih živali in pravilih za opis vrste. Obiskali smo tudi Morsko biološko postajo Piran. Redno se sestajamo s strokovnim sodelavcem akvaristom Bojanom Dolencem, včasih pa si ogledamo tudi kakšen video z biološko vsebino ali mikroskopiramo planktonske organizme.

Nekatere člane našega krožka delo z živalmi privlači, ker imajo z njimi izkušnje od doma, drugi pa te možnosti nimajo in se tako s skrbjo za živali srečajo prvič. Nekateri dijaki so izjemni naravoslovci in jih zanima vse v zvezi z biologijo, tako da se lahko o zanimivih temah, za katere med poukom zmanjka časa, pogovarjamo pri krožku. Nekateri se nam pridružijo, ker slišijo, da je pri nas dobra klima, nekateri pa izberejo krožek kot eno od možnosti opravljanja obveznih izbirnih vsebin. Vsem pa je skupno, da se radi družijo in učijo o vsebinah, ki jih pri pouku ne bi nikoli srečali. Delo z njimi mi je v veselje in ponos.

VERONIKA BABIČ
profesorica biologije in
mentorica vivarističnega krožka



KULTURA JE V NAŠI SRŽI

Pred leti smo v okviru dni kulture preigravali besedo kultura. Kaj kultura je, kaj nam pomeni. V različnih jezikih, z različnimi slogani. To je bilo prvič, odkar sem zadolžena za kulturno dogajanje na šoli, da smo pomen kulture želeli ubesediti. Kaj nas je sililo k temu, še danes ne vem. Morda misel, da zanjo potrebujemo etiketo, saj sodobna družba rada vse predalčka in materializira. To je bilo jalovo početje, že vnaprej obsojeno na neuspeh. Zakaj? Zato, ker je kultura v naši srži in je ne moremo izdvojiti, saj potem ne bi bili več mi. Za vse nas, ki z njo živimo in v njej uživamo, je samoumevna. Iz generacije v generacijo.

Zato že vrsto let organiziramo posebno prireditev z naslovom Kulturni ambasador Gimnazije Ledina. Prireditev ima v zadnjih letih značaj bienala in je krona kulturnega dogajanja, ki na začetku februarja počasti slovenski kulturni praznik, nato pa v dobrem mesecu dni naniza kulturne dogodke, ki jih pripravijo in organizirajo dijaki s svojimi učitelji. Častni naziv kulturni ambasador Gimnazije Ledina se podeljuje nekdanjim ledincem, ki na kulturnem področju vidno izstopajo in so naklonjeni naši šoli. V letih podeljevanja naziva so se na seznam prejemnikov uvrstila številna odmevna imena starejše in mlajše generacije ter tudi posamezne institucije, ki so še posebej prepričljivo podpirale umetniško noto Gimnazije Ledina. Naši ambasadorji tako predstavljajo živo vez z zgodovino kulturnega življenja šole, hkrati pa so vzor mladim ustvarjalcem. Kulturne vezi so tako močne, da se bo Gimnazija Ledina tudi v naslednjih februarjih predano podajala na svojo »kul turo«.

Priznanje kulturni ambasador Gimnazije Ledina so dobili že: Vera Bizjak, Alja Verbole, Mladinski srednješolski zbor Veter, SNG Drama, Alojz Svete, Nina Ivanič, Črtomir Freljh, Darij Kreuh, Mirjam Kalin, Plesna šola Urška in njen plesni mojster Tomaž Ambrož, Radio Slovenija – Val 202, Davor Božič, Polona Juh, Boris Renner, Jani Rupnik, Dragica Čadež Lapajne, Vojko Opaškar, Simon Krečič, Nika Zupanc, Jure Henigman, Miha Artnak, Mitja Rotovnik, Ana Dolinar Horvat, Neža Maurer in Asja Kahrmanović Babnik.

HELENA OSTERMAN
pomočnica ravnateljice in
mentorica kulturnih dejavnosti





NOČNI POGLEDI V NEBO

Astronomsko-matematični tabori so se na Ledini izkazali kot zelo uspešno dopolnilo rednega pouka. Zaradi pestrosti vsebin in dolgega imena smo si zamislili kratico AMT.

Prvi tabor smo organizirali leta 1992 in odtlej se jih je zvrstilo štiriinštirideset, vsako leto vsaj eden, običajno dva, redko trije. Kmalu smo ugotovili, da je smiselno vsebine razširiti, zato smo poleg astronomije dodali še meteorologijo, matematiko in fiziko. Spomladanski začetni tabor je namenjen dijakom prvega letnika, jesenski nadaljevalni pa dijakom višjih letnikov.

Neklasičen način poučevanja se je izkazal kot zelo uspešen. Dijaki niso imeli veliko predavanj, nekaj pa le, da so spoznali osnovne zakonitosti. Posebno pozornost smo namenili samostojnemu delu dijakov ob stalni asistenci profesorjev. Tak način poučevanja je z vzgojnega stališča zelo učinkovit. Odnosi in delo v razredih, kjer je bilo vsaj nekaj udeležencev tabora, so se temeljito izboljšali.

Na astronomsko-matematičnem taboru se delo precej razlikuje od običajnega šolskega dela. Urnik je prilagojen delu astronomov, ki večinoma opazujejo ponoči. Predavanja so krajša, intenzivnejša, zelo poudarjamo samostojno delo dijakov in pogovor dijakov s profesorji, pri čemer dijaki spoznajo, da so profesorji njihovi zavezniki na poti do znanja. Veliko je opazovanja in merjenja na prostem. Dijaki so v času tabora ločeni od mestnega okolja in se intenzivneje družijo. Pri tem se sklepajo prijateljstva, ki se ohranijo. Leta 2017 na Gimnaziji Ledina obeležujemo 25-letnico astronomskih taborov.

ALEŠ IRŠIČ
profesor fizike in
mentor astronomskega tabora



SOKOL

Masa
Eva

Anja

TAJA

Taja

Pranika

Kalina

ROLANA

ANTIFA

FRIENDSHIP

VIDA POLAEI

EVA MILANOVIC



EKOLEDINA

Ekokrožek obiskujejo dijaki, ki so do okolja pozorni in odgovorni, so okoljsko osveščeni in želijo to zavest negovati ter jo prenesti tudi na svoje sošolce, vrstnike, učitelje in vse zaposlene na šoli. Delo pri krožku je usmerjeno k pridobivanju ključnih sposobnosti in veščin, ki jih ljudje potrebujemo danes in jih bomo v prihodnosti, da bi živeli na odgovoren, solidaren in trajnosten način (Misli globalno, deluj lokalno!).

Pri krožku si z različnimi dejavnostmi prizadevamo za zmanjševanje ogljičnega odtisa, ki se kaže z zmanjševanjem porabe električne energije, papirja in ogrevanja, s spodbujanjem trajnostne urbane mobilnosti in s tem nemalokrat povezanim zdravjem ter dobrim počutjem, z ločenim zbiranjem odpadkov ter izboljšanim stanjem okolja v šoli in njeni okolici.

Poleg tega so dijaki ekokrožka tisti, ki skrbijo za urejenost ekotable, čistočo in urejenost šole ter njene okolice. Druge dijaške in profesorje obveščajo o aktualnih dogodkih. Vsako leto aktivno sodelujejo pri pripravi ekodneva, ki se za šolo že tradicionalno odvija na dan odprtih vrat. Nesebično delijo svoje okoljsko znanje. V letošnjem šolskem letu so izdelali spletno stran Ekoledina, kjer so podrobno predstavljeni ekodan in druge okoljske aktivnosti. Te niso omejene samo na šolo, ampak tudi na dom in okolico.

V okviru krožka izvajamo nekatere projekte nacionalnega programa Ekošola kot način življenja (Trajnostna mobilnost in Hrana ni za tjavendan, obeležimo evropski teden mobilnosti, dan brez cigarete in svetovni dan voda) in aktivno sodelujemo v kampanji Pozor(!)ni za okolje.

Svoje dejavnosti predstavljamo v Vrtni eksperimentov v sklopu Znanstivala, ki ga organizira Hiša eksperimentov, in sicer z različno vsebino: molekularna gastronomija, limona v znanosti, medicini in kuhinji ter skrivnostna moč sivke. Ob tem ves čas osveščamo o prijaznem odnosu do okolja (spodbujamo upo-



•
•
• •

rabo ekološke in lokalno pridelane hrane, uporabo kozmetike s čim večjim deležem naravnih sestavin, večkratno uporabo in recikliranje izdelkov). Z otroki iz Vrtca Ledina enkrat letno izvedemo čistilno akcijo in sodelujemo v humanitarnih akcijah (zbiranje oblačil, odpadne elektronske opreme, papirja, plastenk, zamaškov).

Povezujemo se z Mestno občino Ljubljana in zunanjimi institucijami, npr. Univerzo v Ljubljani (Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Fakulteta za farmacijo), inštituti (Institut Jožef Stefan, Kemijski inštitut), podjetji (Goodyear Dunlop Sava Tyres), okoljskimi društvi (Ekologi brez meja, Umanotera) in drugimi organizacijami (Hiša eksperimentov).

NIKA CEBIN
profesorica kemije in
mentorica Ekošole

•
• D A N E S •
• •



SLUŽBA, V KATERI UŽIVAŠ

Pred davnimi časi, kmalu bo petnajst let, me je sedanji ravnatelj povabil (menda je pri tej ideji sodeloval tudi moj takratni dijak in predsednik dijaške skupnosti Iztok Šušteršič), da postanem mentorica Dijaške skupnosti Gimnazije Ledina (v nadaljevanju DSGL). Priznam, bilo me je strah, a hkrati sem se počutila počaščeno, čeprav nisem vedela, kakšno bo moje delo.

Pred očmi so se mi zvrtili spomini iz časa, ko sem bila sama dijakinja Srednje pedagoške šole in smo evforično prepevali, ko je med glavnim odmorom včasih zaigral šolski band Hanžek and the sun brothers. Še danes se ga v živo spominjam. Imeli smo tudi ples, sodelovali smo na gledališkem festivalu Podobe trenutkov. Vse to in še več sem si želela na Ledini obuditi.

In smo začeli. Najprej so bili samo sestanki s predsednikom, kjer sem bolj poslušala in skušala ugotoviti, kaj si dijaki sploh želijo. Prvi projekt je bil krst dijakov prvega letnika izven šole, na Gospodarskem razstavišču. Imeli smo odličen program in ples. Samozavest je malenkost zrasla, ker sem ugotovila, da bo šlo. Sledilo je novoletno vzdušje, ki smo ga popestrili s skupinskimi, zaigranimi razrednimi čestitkami. Najbolj razbojniški razred je imel najbolj zabavno novoletno čestitko. Potem pa smo se lotili še dobrodelnih projektov. Zbirali smo oblačila za žrtve cunamija, igračke za pediatrično kliniko, hrano za zapuščene živali in še in še.

Projekte smo vsako leto nadgrajevali in v DSGL je bilo vedno več članov. Na začetku je bil eden, danes je dvajset rednih in še dvajset občasnih, ki sodelujejo, kadar imamo večje projekte. Želje iz mojih šolskih dni so pošteno zrasle. Ne samo šolski bend, imeli smo bitko šolskih glasbenih skupin pa koncert na ledinskem dvorišču, božični koncert, da o ledinskih talentih, pustu in podobnih projektih sploh ne govorim, ker so za nas že rutina.

Največji projekt je še vedno prireditev Vugiji, ki je bila v letu 2017 že osma. Pripravljati se začnemo že v januarju. Posebnost





prireditve je v tem, da je glavna ideja v rokah dijakov četrtega letnika. Pri organizaciji in izvedbi sodelujejo vsi člani DSGL pa tudi nekateri nekdanji dijaki, na kar sem posebej ponosna.

Skoraj po pravilu me vedno znova pozitivno presenetijo dijaki s slabšim učnim uspehom. Tem sodelovanje z DSGL še posebej koristi. Vsi profesorji se sicer z menoj ne bi strinjali, ker menijo, da je ravno zato uspeh dijakov slabši. Pa saj ocene niso vse v življenju. Ocene so številke, včasih objektivne, včasih pa tudi ne. Meni zelo ljubi član dijaške skupnosti je ob odhodu z Ledine rekel, da Ledina ni običajna šola, ampak je šola za življenje. Če je to res, smo po mojem na pravi poti. Odnosi so odvisni od generacije. Moj cilj je člane povezati v tim. Več kot je članov, težje je. Pojavi se tekmovalnost, kar sploh ni slabo. Nekako mi uspeva držati niti prijateljstva, iskrenosti, odkritosrčnosti in poštenosti.

Uspelo nam je privabiti tudi precejšnje število profesorjev, kar dijake zelo veseli. Vedno več jih sodeluje, ob tem se celo zabavajo pa tudi z idejami ne skoparijo. Povezujemo se, kar je izredno pozitivno. Ko profesor spozna dijaka tudi izven razreda, ko vidi, česa vsega je sposoben, kako zadovoljen in nasmejan je ali pa zgaran in utrujen v želji, da bi izpeljal nekaj, kar zabava vso šolo, dostikrat o njem spremeni mnenje na boljše.

Sama sem daleč od človeka s strogo avtoriteto. Rada imam odkritost, pohvalo, poštenost, dobro voljo, nasmeh in toplino. Ne vem, ali vse to tudi dajem, se pa trudim in verjemite, ne bi bila tako dolgo mentorica DSGL, če vsega tega ne bi dobila tudi od dijakov. Najbolj všeč mi je, ko začutim njihovo pripadnost dijaški skupnosti in Ledini.

Ni pa vedno lahko. Takrat se umaknem v svoj svet in razmislim, kako reagirati. Pogovor je vedno ključ do uspeha, pa naj bo s posameznikom, z manjšo skupino ali vsemi.

Res je, da je to moja služba. A imeti službo, v kateri uživaš, je poseben privilegij. Ne predstavljam si boljšega.

TAMARA MOŽINA ARTAČ
profesorica matematike in
mentorica DSGL









KNJIGE ZA BRANJE IN SANJE

Vsako leto se konec aprila, okrog svetovnega dneva knjige, na Gimnaziji Ledina srečajo mladi ljubitelji branja iz vse Slovenije. Razlog: svečani zaključek projekta Menjaj branje in sanje. To je nacionalni projekt, ki ga za mrežo Unesco šol od leta 2012 pripravlja Gimnazija Ledina. Sodelujoči prinesejo knjigo, ki so jo prebrali in so jo pripravljeni podariti literarnemu prijatelju, vanjo pa zapišejo misel ali citat, ki ga posvetijo bodočemu bralcu knjige. Sporočilo lahko tudi narišejo. V projektu sodelujejo vrtci in osnovne ter srednje šole, ki izmenjavo organizirajo v svojem zavodu, najbolj zagrizeni bralci pa se udeležijo zaključnega srečanja.

Projekt je v letu 2017 potekal že petič, v njem pa je doslej sodelovalo že 135 šol in vrtcev ter 8000 bralcev, ki so si izmenjali prav tolikšno število knjig. Osnovni cilj projekta je med mladimi vzbuditi večje zanimanje za branje in knjigo. Pomembno pa je tudi spoznanje, da nam knjige poleg zanimive vsebine podarjajo tudi intimen čas zase.

V petih letih smo na zaključnih srečanjih gostili prevajalko in pisateljico Meto Osredkar, ilustratorja in striparja Damijana Štepančiča ter Mateja De Cecca, urednico mladinske literature Alenko Veler, pesnico Nežo Maurer pa smo obiskali doma in z njo posneli film.

Branje preganja dolgčas, nas bogati, razpira obzorja, vabi na potovanje in prebuja sanje.

MOJCA LOTRIČ
knjižničarka in mentorica Unesco
projekta Menjaj branje in sanje



CARPE DIEM ALI UMETNOST IGRANJA

Gledališka dejavnost je del šole od njenega začetka, najuspešnejša pa se je izrazila pod okriljem krožka. Skupina Carpe diem ima dolgo zgodovino. Njena dolgoletna in zaslužna mentorica je bila profesorica Vera Bizjak, ki je bila tudi moja draga profesorica slovenščine na Gimnaziji Ledina, v zadnjem letu pa sem imela privilegij delati skupaj z njo in soustvarjati njeno zadnjo predstavo Iz iste snovi smo kot sanje. S svojim izjemnim čutom za sočloveka, literaturo in mlade je uspela dijake navdušiti za oder in ustvariti zelo veliko predstav, ki so se pogosto uvrstile na festival Podobe trenutkov oz. kasneje Transgeneracije. Pod njenim mentorstvom so svoj talent prepoznali ali krepili številni danes uspešni gledališki igralci.

Tudi med današnjimi dijaki je veliko talentiranih. Čas, ki ga živijo, od njih pričakuje drznost in da v največji možni meri razvijejo svoje sposobnosti. In kar še posebej navdušuje, med njimi je veliko takih, ki kljub sodobnim trendom iščejo in najdejo svoj izraz na kulturnem področju, kar je Ledina vedno znala ceniti in nagraditi. Glede na navedeno je smiselno, da gledališki krožek ne zamre.

Mladi, ki krožek obiskujejo danes, razmišljajo takole:

»Pri igranju mi je najbolj všeč, da ob pogledu na igralce točno veš, kako se v nekem trenutku počutijo, da te tako potegnejo v zgodbo, da začutiš njihovo žalost, veselje, razočaranje, jezo ...«

»Rada pobegnem v svet igre, kjer sem lahko, kdorkoli želim: lahko sem zdravnica, gasilka, policistka, zmešana soseda ...«

»Ko nastopam, se v meni sprosti pozitivna energija, ki je ne znam opisati. Najlepše pa je, ko med predstavo ugotovim, da se je med menoj, soigralci in publiko ustvarila vez – skupaj ustvarjamo napetost, ki se sprosti šele ob koncu.«

»Doma mi pravijo, da imam talent za igranje. Ali je to res, ne vem, vem pa, da v igranju uživam. In ko nekaj počnem zelo rada, sem pripravljena narediti veliko, da bi dosegla cilj.«



•
•
• •

Izjave dijakov povedo veliko. Naši občutki so vzajemni in so meni kot mentorici dovolj velika motivacija, da skušam pomagati razvijati to, kar imajo radi in v čemer so dobri. Ne nazadnje je to nekaj, k čemur bi moral stremeti vsak učitelj. Zato mi je v posebno čast, da sem postala mentorica šolski gledališki skupini. Zavest o tem, da je Ledina prehodila že tako dolgo pot in da jo vsa leta spremlja bogata gledališka dejavnost, me rahlo plaši, a začetniška trema je hkrati dobra spodbuda, da se dela lotiš z vso odgovornostjo in skušaš po najboljših močeh doseči visoke cilje.

ANDREJA PAVLE JURMAN
profesorica slovenščine in
mentorica gledališke skupine Carpe diem

•
• D A N E S •
• •



GLASBA JE KOT ŽIVLJENJE SAMO

Tempo našega življenja je neizprosno hiter. V hlepenju po čim-hitrejši zadovoljitvi potreb in doseganju zadovoljivih rezultatov s čim manj vloženega truda tudi glasba postaja vedno bolj razvrednotena: pozornost poslušalcev pada, glasbo poslušamo vsak dan, a je ne slišimo več. Ne vzamemo si več časa, da bi se ji res posvetili in razvijali vztrajnost v doživljanju kompleksnejših glasbenih del, ki nam vsakič znova odpirajo neizmerno bogat svet, katerega globine in sporočila nagovarjajo človekovega duha že tisočletja.

Želim si, da bi znova znali poslušati in zmogli slišati. Da bi iz preprostih ljudskih napevov radovedno razbirali modra spoznanja in nauke naših prednikov. Da bi dragocena dela skladateljev prejšnjih stoletij in sodobnih komponistov zazvenela v razprodanih koncertnih dvoranah, kjer bi se tako poustvarjalci kot poslušalci spoštljivo poklonili moči Glasbe. Da bi (tako kot civilizacije pred tisočletji) s hvaležnostjo zaznavali in sprejemali njeno zdravilno moč ter tako kot že stari Grki verjeli, da ustrezen izbor glasbe človeka plemeniti, v njem prebuja marljivost, odločnost, oblikuje zdrav in čist značaj. Verjamem, da je moj poklic eden najlepših. Predstaviti mladostnikom nekaj, kar jih lahko res globoko nagovori, celo osreči in spremeni, je lahko poslanstvo. Želim si, da bi ob poplavi ponujene glasbe postali kritični in senzibilni poslušalci, sposobni ločiti zrnje od plev, da bi cenili trud vrhunskih ustvarjalcev in poustvarjalcev ter si znali poiskati glasbene dogodke, ki jim bodo kasneje v življenju polnili srca in vsaj za kakšen večer mehko upočasnili prehiter tempo življenja.

V razvitih državah obstajajo šole, kjer je v učnem načrtu velik poudarek na zborovskem petju. Mnoge raziskave potrjujejo, da sta socialni in vzgojni moment, ki sta prisotna v pevskem zboru, edinstvena izkušnja za vse življenje. Različne študije dokazujejo, da so mladi, ki so člani kakovostnih pevskih sestavov, kar za tretjino uspešnejši tudi pri drugih predmetih. Ko sem pred leti prišla na Ledino, sem dijake povabila na pevske





vaje. Avdicij ni bilo, prišli so lahko vsi, željni petja. Vsako jesen jih je bilo več in nemalokrat so me že prvega septembra spraševali, kdaj bo prva vaja. V teh nekaj letih smo odpeli mnogo čudovitih koncertov v prestolnici, širom po Sloveniji, nekaj celo preko meja.

Na vse svoje pevce sem neizmerno ponosna. Mnogokrat smo za razne koncertne projekte delali res trdo, intenzivno vadili po več ur dnevno, tudi ob sobotah in nedeljah. Pevci so se zavedali odgovornosti do skupine, na vaje so prihajali redno in pravočasno, skrbeli za svoje zdravje in odgovorno ravnali s svojim glasom. Pogosto so morali premagati utrujenost, zanemariti svoje želje na račun boljšega dela skupine. Pevce sem poleg obvladanja svojega inštrumenta – glasu – ter repertoarja, ki smo ga izvajali, učila tudi spontanosti doživljanja in izražanja glasbe, predvsem pa iskrenosti v njenem podajanju. Ker smo skupaj preživeli ogromno časa, sem imela možnost v njih ter med njimi vedno znova videti srčnost, spoštljivost, iskričnost, veselje, globoko vero v boljši svet. Maja Keuc, s katero smo sodelovali, jih je že po prvi vaji opisala: »Ena velika srečna družina, ki mi na obraz takoj nariše nasmeh in s katero se veselim na odru predati temu, kar najbolj ljubim – glasbi.«

Čeprav sem od svojih pevcev vedno pričakovala obilo vloženega truda, jih je večina vsako jesen znova želela zapeti v ledinskem zboru. Z mano so se podajali na pot, ki nas je od prvih razglašanih akordov peljala do neopisljivo lepih občutkov na odru, ko smo se skupaj predali glasbi in njeni moči.

Dijakom pripovedujem, da je glasba kot življenje samo. Pavze in urejen ritem so nujno potrebni, da je red, izjemnega pomena je ravno pravšnji tempo, čez vse pa je pomembno, da smo uglaseni – sami s sabo in z drugimi, da so melodije jasne in harmonije čiste. Današnji mladi so jutrišnji odrasli. Želim si, da bi postali občutljivi za kulturo, zase in za druge ljudi. Da bi si v življenju znali privoščiti kakšen sproščen diminuendo in primerno pavzo, po kateri bi nato znova željno pričakovali naslednjo allegro ali vivace uverturo.

MARJETKA KOZMUS
profesorica glasbe









KO DIJAK POSTANE UČITELJ

Dijak poučuje osnovnošolce? Zakaj pa ne? V šolskem letu 2014/15 smo se učiteljice angleščine na Gimnaziji Ledina na pobudo učiteljic angleščine z Osnovne šole Ledina odločile za skupni projekt Dijak poučuje osnovnošolce, ki smo ga uvrstile na seznam naših Unesco projektov. Na ta način smo izvedle tudi program Tedna učenje učenja za dijake tretjega letnika, ki je v tem času potekal na naši šoli. Vodja projekta z Osnovne šole Ledina nam je najprej predlagala učno temo, nato smo uskladile urnik in določile termin izvedbe. Sledile so priprave na izvedbo. Z dijakinjami tretjega letnika, ki so se odzvale povabilu, smo se pogovorile o tem, kako se oblikuje učna priprava, in predvidele metode poučevanja, ki bi bile glede na izbrano temo najprimernejše.

Izkušnja s tem projektom je bila izjemno pozitivna, za učiteljice, dijake in osnovnošolce. Na eni strani smo uresničevali cilje, ki jih najdemo med cilji vizije Gimnazije Ledina: čutili smo pripadnost šoli, razvijali spoštljivost in odgovornost, vedoželjnost, motiviranost, nesebično pomoč, krepili dobre medosebne odnose. Na drugi strani smo uresničevali cilje, ki jih spodbujajo Unesco projekti: sprejemali smo drugačnost, krepili osebni razvoj, se učili, da bi vedeli, ter se učili živeti skupaj. Med ključnimi kompetencami za vseživljenjsko učenje po evropskem referenčnem okviru velja omeniti predvsem komunikacijo v maternem in tujem jeziku, učenje učenja, inovativnost, medosebne in družbene kompetence ter samoiniciativnost.

Učiteljice angleščine dijake na različne načine spodbujamo k učinkoviti rabi angleščine in se želimo v največji možni meri izogibati neuspešnemu učenju. Prav motivacija za učenje je tisti dejavnik, h kateremu stremimo učitelji Gimnazije Ledina ter ga želimo med dijaki še posebej spodbujati in razvijati.

IRENA ŠKULJ
profesorica angleščine





LEDINSKE ŽIVE SLIKE

Le vprašanje časa je bilo, kdaj bo »dama z Resljeve 12« nastopila tudi v filmu. V šolskem letu 2012/13 je sekcija Znanost mladini pri Slavističnem društvu Slovenije prvič organizirala državno tekmovanje Slovenščina ima dolg jezik – književnost na filmu. Ledinci so že čakali na to priložnost, saj so prvi filmski posnetki na književne teme nastali že pred tem, posnetki pa so bili zanimiva popestritev in aktualizacija domačega branja.

Filmov je vsako leto več, užitek je snemati film, igrati v njem, izdelki so v ponos dijakom in mentoricam, katerih smeh ob gledanju včasih preglasi njihovega. In naša lepotica, kot bi se zavedala svojih filmsko privlačnih koticikov, se pomlajuje. Včasih se spremeni v mesto Goga, nato v grajske prostore iz Visoške kronike, postane kraj srečevanja Romea in Julije, ponudi svoje hodnike za skrivnostne pogovore Lovreta in Manice. Na posnetkih literarna dela zasijejo v novih odtenkih šolskih hodnikov in ti kratki, a ambiciozni posnetki morda skrivajo prihodnje režiserje, igralce, scenografe. Za sedaj pa je to igra v igri, v kateri je poleg učenja filmskih veščin veliko smeha in dobre volje.

IRENA CEKLIN BAČAR
profesorica slovenščine





POT NA GRAD

Med poukom športne vzgoje je pot na grad prava priložnost za pogovor med profesorico in dijakom.



P *No, gremo nabirat kondicijo na ljubljanski grad.*

D *Uf, a bomo kar tekli gor?*

P *Ne, ne, brez skrbi. Do vrha hodimo, gor bo pa akcija.*



D *Danes smo pri fiziki izvedeli ocene testa. Sem pravi Einstein, pisal sem tri!*

P *Bravo, čestitam! Zdaj boš pa lahko bolj sproščeno telovadil.*





P *Hej, vi zadaj! Hitro čez cesto, dokler je na semaforju še zelena!*



D *Popoldne imam spet naporen trening. Naslednji teden gremo z reprezentanco na mednarodni turnir.*

P *Komaj čakam, da mi poveš, kako vam je šlo!*

D *Upamo na najboljše! Je pa super, da ste mi odobrili status športnika in sem tako ta teden brez obveznosti v šoli. Škoda le, ker bom zamudil srednješolsko tekmo.*



- P *Včasih se vse prekriva, ampak nič hudega, imamo dovolj prijavljenih tekmovalcev. Boš pa drugič nadoknadil.*
- D *Še nekaj me zanima. Ali bo naslednje leto spet organiziran smučarski tabor v Avstriji? Letos sem zamudil s prijavo in so bila že vsa mesta zasedena. Sem pa že prijavljen na poletni tabor v Ankaranu.*



- P *Brez skrbi, smučarski tabor bo. Zdaj pa konec debate in začnimo! Ledinec, danes boš ti vodil ogrevanje. Potem bodo sledile vaje za moč, vzdržljivostni tek, na koncu še raztezanje in nazaj v šolo.*



Tek



▷ *Tale blok ura je pa hitro minila! Očitno imam že več kondicije. O, tamle so pa naša dekleta! A lahko malo pohitimo, da jih ujame-
mo? Všeč mi je ena, ki pleše pri Sokolčicah.*



○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

JUTRI

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○



Vsak čas prinaša vidce, ki znajo pogledati v prihodnost. So kot sanjači, ki govorijo o času, ki prihaja, ljudeh, ki se bodo rodili, življenju, ki ga še ni, svetu, ki ga ne poznamo. Napovedi so lahko obetajoča radost, lahko tudi svarilo pred ponavljanjem napak. In njihove napovedi večinoma uresničujemo mi, ljudje.

Vidim šolo čez petdeset, stopetdeset let. Sledi času, se prilagaja, ubira svojo zarisano in dobro utrjeno pot. Pomaga si z izkušnjami, ne otepa se novih izzivov in ohranja moč, ki ji jo je dala preteklost.

Preteklost nas danes uči za jutri. Uresničitve so odvisne od naših stremljenj, vrednot, volje, premikov. Ti premiki povezujejo prostor in čas ter nas zavezujejo. Ostaja želja, da bi vztrajno sledili modernim tokovom izobraževanja, da ob tem ne bi pozabili na temeljito spominjanje in pretehtavanje lastne tradicije, da bi dediščina preteklosti samo bogatila in ne bremenila, da mladi, ki vstopajo v to hišo, ne bi bili ravnodušni do ožjega in širšega okolja, v katerem živijo, da ne bi bili neangažirani v sistemu, v katerem ustvarjajo, da jih ne bi obsedel materialni svet položajev in moči, da bi jih očaral pogum, s katerim so prejšnje generacije pridobile privilegije časa blagostanja, in bi to bogastvo plemenitili ter da ne bi spregledali bistvenih vprašanj in zamudili raziskovalnih užitkov v iskanju odgovorov nanje.



REFLEKSIJE



GIMNAZIJE SI NE PREDSTAVLJAM BREZ SPOZNAVANJA UMETNOSTI

Namen gimnazijskega izobraževanja je bil, je in bo pridobivanje kakovostnega splošnega znanja z različnih področij, ki je potrebno za nadaljnje izobraževanje ali življenje. Živimo v času tehnološkega razvoja, ki vedno bolj narekuje tempo našega izobraževanja, življenja in dela, zato bo čas pokazal, katero znanje bo resnično potrebno za družbo in posameznika.

Tudi gimnazijski program se mora temu prilagoditi, pa vendarle ohraniti humanistično noto, ki poudarja vrednoto poznavanja različnih segmentov bivanja in sobivanja. Pomembno je, da tukaj in zdaj kakovostno delamo ter temeljito premislimo, koliko in katera znanja so potrebna mlademu človeku, da bo zmožel razumeti njihov smisel in jih povezati s svojim življenjem.

Učitelji moramo spodbujati dijake, da pri sebi najdejo močna področja, da jim bo lažje na poti do izobraženega in osveženega mladega človeka. Pri dijakih moramo razvijati ustvarjalnost, preko katere se človek nauči izražati svoje videnje sveta, občutenja, premisleke ter se ne nazadnje umiriti in sprostiti.

Zato moramo biti tudi mi ustvarjalni. Nenehno se moramo izobraževati, ne le na svojem strokovnem področju, ampak moramo spremljati tudi aktualne spremembe v družbi, ki vplivajo na mlade. Le tako bomo lahko razumeli njihove potrebe in jim ponudili oporo na njihovi gimnazijski poti.

Gimnazije si zato ne predstavljam brez spoznavanja umetnosti. Človek je duhovno bitje, zato smo dolžni mlade ljudi poučiti, kaj je duhovno bogastvo, ki smo ga pridobili skozi zgodovinski





in družbeni razvoj. Spoznajo naj, da je umetnost preko različnih oblik izražanja človeku vedno postavila ogledalo in da so umetniki v zgodovini dokumentirali bivanje, religijo, družbene vrednote, vojne in druge dogodke, ki so spreminjali tok življenja. Danes umetnost človeku predvsem postavlja vprašanja in kliče k poglobljenemu razmisleku o tem, kakšni smo kot družba in posamezniki.

Na naši gimnaziji dijaki pridobivajo vpogled v književno, likovno, glasbeno in gledališko umetnost. Želim si, da bi bili med našimi dijaki tudi taki, ki bodo umetniško izražanje izbrali za svoj poklic.

MIHAELA GREGORC
profesorica likovne umetnosti







Anton Funtek
Pedagog
1894 - 1925



PREMIK OD ZNANJA K MODROSTI

Velike spremembe v načinu življenja posameznikov in celotne družbe na začetku industrijske revolucije so zahtevale množice pismenih in vsaj osnovno izobraženih posameznikov, sposobnih življenja v vedno kompleksnejši družbi. Poleg tega pa tudi vedno več izobražencev – inženirjev, zdravnikov, učiteljev, profesorjev. Takrat nastajajoči šolski sistemi so se izkazali kot primerni za zbiranje in ustvarjanje znanja ter njegovo prenašanje na mlade. V tem so bili mnogo učinkovitejši kot prenos izkušenj, znanj in življenjskih vzorcev na potomce znotraj družinskih skupnosti.

Živimo v še bolj vrtinčastih časih. Ustvarili smo svet, ki se tako hitro spreminja, da tradicionalni načini šolanja ne omogočajo več učinkovitega odzivanja na spremembe. Kakšna naj bi bila torej šola prihodnosti, ki bi uspešno odgovarjala na izzive časa? Menim, da bi morala doseči premik v treh točkah.

Premik od pridobivanja znanja k sposobnosti uporabe pridobljenega znanja. Značilnost današnjih gimnazijcev je, da imajo mnogi veliko znanja, vendar ga lahko uporabijo le v situacijah, v kontekstu, v katerem je bilo znanje pridobljeno. Navajeni so in pričakujejo, da jim nekdo pojasni, kako se določeni problem rešuje. Nimajo izurjene sposobnosti (največkrat pa niti želje niti volje) iz nakopičenega znanja odbrati tisto, kar bi jim pomagalo rešiti nalogo.

Premik od kopičenja znanja k razvoju veščin in kompetenc (ključne kompetence za vseživljenjsko učenje, kritično razmišljanje, ustvarjalno mišljenje ...). Po eni strani to zahteva poglobljen premislek o tem, katera so temeljna znanja, ki nam pomagajo razumeti svet in sebe v njem ter uspešno živeti in





delati. Po drugi strani je treba najti načine, kako uspešno razvijati večšine oziroma kompetence. Namreč, znanje pridobimo, potem ga preverimo in ocenimo (in neredko tudi pozabimo). Kompetence pa razvijamo, in to je dolgotrajen, kontinuiran proces, zelo drugačen od kampanjskega učenja, zato so pridobljene kompetence trajnejše.

Premik od znanja k modrosti ali, drugače povedano, premik od poznavanja in obvladovanja zunanjega sveta k bistveno boljšemu poznavanju in obvladovanju človekovega notranjega duševnega in duhovnega sveta. Največjih težav današnjega sveta ne bosta rešili boljša tehnika in gospodarska rast, ker sta povezani z načinom življenja. Narašča epidemija depresije, bolezni zaradi preobilja v razvitem svetu, razkorak med bogatimi in revnimi se veča, nekateri se komaj preživljajo, drugi pa dobesedno ne vedo, kaj bi počeli s svojim življenjem. Da bi lahko razumeli, kje so korenine teh problemov in v katerih smereh lahko iščemo rešitve, si bo treba ponovno zastaviti temeljna vprašanja: Kdo smo, kam gremo, ali ima življenje smisel, kaj je sreča? Ta vprašanja so začetek potovanja k modrosti. Seveda pa ne moremo pričakovati izdelanih odgovorov, ki bi jih podajali tako, kot poučujemo matematične funkcije, slovnico ali kemijske enačbe. Pomembno si je vprašanja zastavljati in se usposobiti za iskanje odgovorov.

Na tej točki smo, lahko bi rekli, zaključili krog. Splošno šolanje – eden od dejavnikov, ki je omogočil zagon industrije in nesluten razvoj tehnike – je doseglo svojo mejo. Potrebna je temeljita posodobitev sistema izobraževanja, tudi gimnazijskega.

Gimnazija Ledina lahko, tako iskreno verjamem, s svojo tradicijo, izkušnjami in sedanjim ustvarjalnim potencialom pomembno prispeva k takšni prenovi. Trdno sem prepričan, da je možno nove pristope razvijati – na osnovi najnovejših spoznanj kognitivnih znanosti – le skozi delo, skozi šolsko prakso (ne morda iz kabinetov strokovnjakov in državnih uradnikov).

DARKO KOŠIČ
profesor kemije





SOŽITJE »STARE ŠOLE« IN SODOBNEGA ŽIVLJENJA

Dijaki so danes na določenih področjih korak pred učitelji in učitelji moramo ta znanja in veščine izkoristiti vsem v prid. To pa ne pomeni, da moramo na vsak način zanemariti tradicionalne metode in učne vsebine. Nasprotno. Pouk v prihodnje vidim kot zanimivo in dijakom prijazno sožitje najboljšega, kar nam ponujata »stara šola« in sodobno življenje.

Tudi angleščina, ki jo poučujem, je jezik, ki se zaradi mnogih dejavnikov izredno hitro spreminja. Slovnične strukture, besedišče, kolokacije in frazemi, ki so bili še v času mojega šolanja, to je pred dvajsetimi leti, popolnoma nesprejemljivi, so si danes že utrli pot v najbolj cenjene slovarje. Zabavna industrija, moderne tehnologije, šport, razvoj na vseh ravneh in ne nazadnje družabna omrežja so gibalno teh sprememb in trdno verjamem, da se jim nima smisla upirati. S kakšno pravico pa lahko, sploh kot govorci tujega jezika, sodimo, kdaj beseda postane sprejemljiva za širše množice? Mislim, da moramo pouk na vseh ravneh prilagajati napredku in spremembam.

MAJA LEBAR BAJEC
profesorica angleščine





Z ENO NOGO TRDNO NA TLEH, Z DRUGO POGUMNO NAPREJ

Verjamem v človeka, zato sem prepričana, da v šolah nikoli nobena, še tako zelo moderna tehnologija ne bo nadomestila učitelja, zagotovo pa se bodo morali gimnazijski učni načrti iz učenja informacij preusmeriti v učenje spretnosti. Zaradi velike dostopnosti podatkov si danes ni treba zapomniti vseh informacij, predvsem je treba znati poiskati zanesljive vire, jih med seboj primerjati, vrednotiti, povezovati, interpretirati.

V prihodnosti bodo najuspešnejši tisti, ki ne bodo imeli le izjemnih strokovnih znanj, temveč bodo odlični tudi v medsebojnih odnosih. Zaradi tega bo treba intenzivneje spodbujati skupinsko delo – načrtovanje in delitev dela, sodelovanje, prilagajanje, reševanje konfliktov, argumentiranje, analiziranje in predstavitev rezultatov, iskanje trajnejših rešitev. Skozi vse te procese človek ne raste le kot strokovnjak, ampak tudi kot oseba. Uči se vrednot, kot so spoštovanje drugačnega mnenja, izpolnjevanje dogovorov, zaupanje v drugega, nudenje in sprejemanje strokovne pomoči, zavzetost, vztrajnost. Teh vrednot nam danes primanjkuje, premalo se zavedamo, da so tudi te pomembne za doseganje skupnih ciljev na poti k boljšemu jutri.

Naloga gimnazij je izobraziti in vzgojiti ljudi, ki bodo imeli dovolj znanja, da bodo z eno nogo trdno stali na tleh, in dovolj spretnosti, da si bodo z drugo nogo upali iti naprej. Samo koraki nam omogočajo, da ne obstanemo na mestu, njihova trdnost pa nam zagotavlja, da bo pot v prihodnost uspešna.

ŠPELA TRŠEK
profesorica kemije





GIBANJE NAJ POSTANE SESTAVNI DEL KAKOVOSTNEGA ŽIVLJENJA

Zaradi hitrega tempa življenja nam velikokrat zmanjka časa za vsakodnevno gibanje. Ravno to pa je pogost vzrok različnih bolezni. Redno in zadostno gibanje je posebej pomembno pri otrocih in mladostnikih, saj vpliva na njihov celostni razvoj. Športni pedagogi želimo, da so dijaki poleg pouka športne vzgoje aktivni tudi v svojem prostem času, da se odklopijo od sodobne tehnologije, se psihično sprostijo in ohranijo zdrav način življenja.

Kot profesorica športne vzgoje na Gimnaziji Ledina želim svojim dijakom šport privzgojiti v njihov vsakdan. Želim si, da bi gibanje postalo sestavni del njihovega kakovostnega življenja. Šola potrebuje novo telovadnico in nove vadbene prostore. Moje delo bi bilo kakovostnejše ob manjšem številu vadečih, z bolj homogenimi skupinami in s sodobnimi didaktičnimi pripomočki. V svojem aktivu si želim motiviranih sodelavcev, polnih idej, s katerimi bi uresničila svojo vizijo. Pouk bi lahko prilagodili tudi poškodovanim in jim omogočili prilagojeno vadbo po nasvetih strokovnjakov (zdravnika, fizioterapevta, kineziologa, trenerja ...). Dijakom bi rada svetovala o zdravi prehrani, ki bi jo nudila tudi šolska kuhinja, omogočila bi vadbo za dijake, starše in profesorje ter povečala povezanost med njimi. Želim si, da bi Gimnazija Ledina (p)ostala športna šola. Na šoli bi zato ustvarila športne oddelke, tako da bi se profesorji prilagodili športnikom ter jim omogočili lažje usklajevanje šolskih in športnih obveznosti. Rada bi, da bi naša šola še naprej aktivno sodelovala na srednješolskih športnih tekmovanjih in podpirala množično aktivno udeležbo dijakov na njih.

URŠA ŠILC TRČEK
profesorica športne vzgoje





LEDINA BO DOŽIVELA ŠE MNOGO OBLETNIC

Dijaki razmišljajo o prihodnosti šole ...

»ŽELIM SI«

Lahko bi najeli nekoga, ki bi se enkrat tedensko z nami pogovarjal v tujem jeziku ter nam pripovedoval o tradiciji in običajih tuje dežele.

Na strehi bi lahko uredili razgledno teraso, kjer bi lahko prijetneje preživljali čas med odmori, ne da bi bilo treba čez cesto v pekarno.

Otroci so vedno bolj razvajeni, zato želim, da bi jim učitelji postavili meje. Potrebujejo pa nekoga, ki jim bo v oporo ter jim ne bo kvaril ustvarjalnosti in pozitivnega razmišljanja.

Profesorji naj se še naprej trudijo, da bodo dijaki povezani. Omogočajo naj jim izlete, kjer se lahko družijo. Kar v življenju največ šteje, so namreč prijatelji.

Dijaki, ki bi želeli več znanja, bi prihajali v šolo, kjer bi predavali profesorji in bi bilo treba sodelovati. Drugi pa bi lahko sledili pouku preko računalnika in bi snov predelali sami. Moralo bi biti tudi več skupinskega dela, da bi se dijaki povezovali in si pri učenju pomagali.

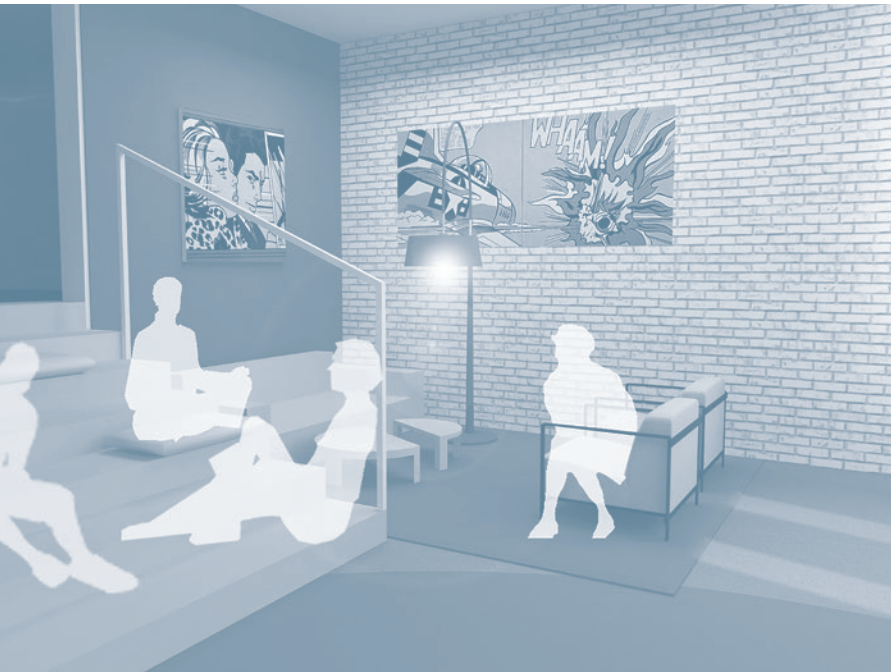
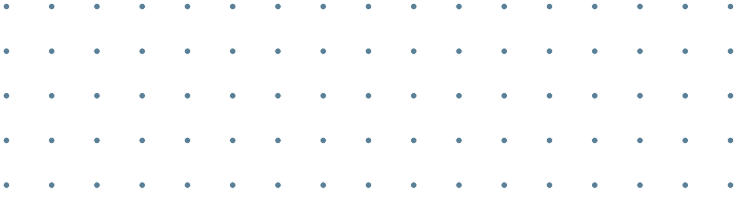
Predmetnik se mora spremeniti, nekateri predmeti naj bodo obvezni, drugi pa izbirni, namenjeni učenju praktičnih opravil in življenjskih veščin v tem, kako se osamosvojiš.

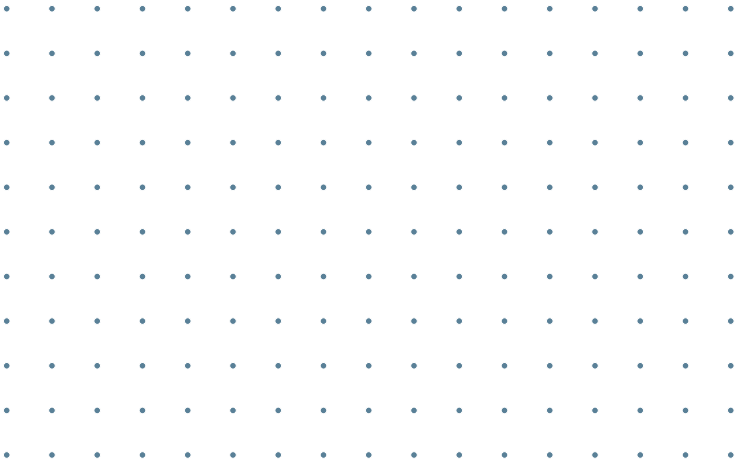
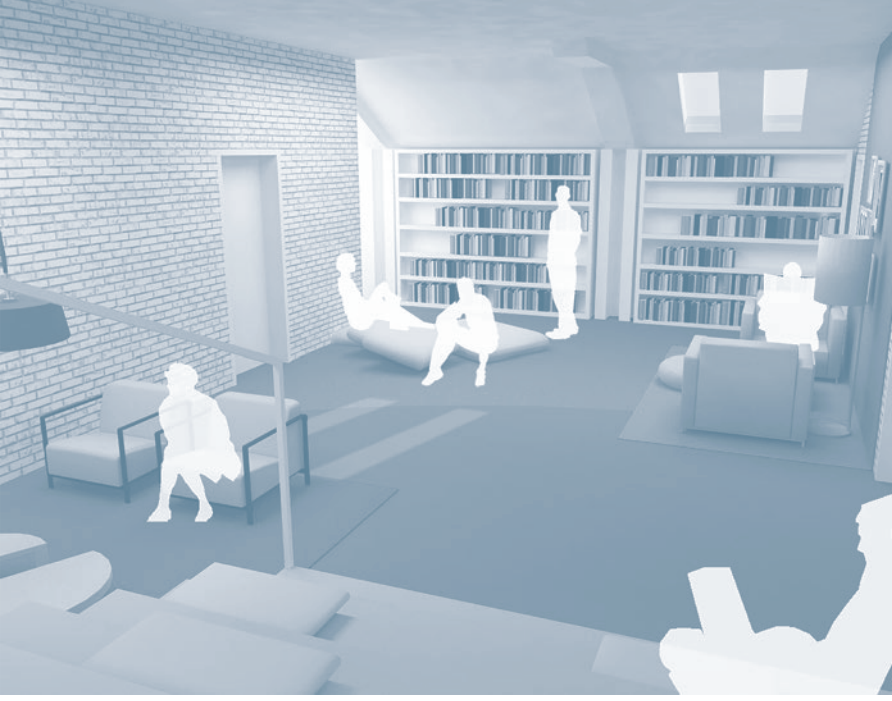
Odlično bi bilo, če bi šola organizirala tabore za druženje in zabavo. Glasba bi morala biti predmet vsa štiri leta, saj zna zelo sprostiti.

Posebna predmeta bi morala biti retorika in umetnost poslušanja. Učenje o sodelovanju, podpori sočloveku in spoštovanju vseh ras, ver in narodov je pogoj za dober učni sistem.

V današnji šoli primanjkuje praktičnega znanja. To absolutno ne spada v krožke in dejavnosti po pouku, saj se jih le redki lahko udeležujejo.









»IN KO BO ŠOLA STARA DVESTO LET, BO ...«

Prejela sem vabilo na praznovanje 200-letnice Gimnazije Ledina. Vstopim v stavbo. Vse je svetlejšje in modernizirano. V učilnici so prelepe barvne stene zamenjale ogromne bele elektronske table. Zdi se mi, kot da so učilnice izgubile pristnost in živahnost, vse skupaj deluje bolj uglajeno. Spominja me na poslovno stavbo. Pouk poteka v popolni tišini. Vsak dijak gleda v svoj prenosnik, z mislimi je globoko v virtualnem svetu.

Znajdem se v pravem malem paradižu. Okoli mene so lončki različnih barvnih rastlinic, ki popestrijo prostor in že na vhodu pričarajo sproščenost. Nadaljujem pot po stopnicah navzgor. Na stene so dijaki zapisali svoje misli, poleg visijo tudi njihove umetnine. Čuti se pozitivna energija. Vsak prostor je unikaten in prisrčen. Prostorji za prosti čas so odeti v žive barve, še vedno so tu akvariji s pisanimi koralami in ribicami.

Tiho zakolnem, ko po torbi iščem elektronsko kartico za svojo omarico. Že tretjič prislanjam kartico ob senzor in končno lahko vstopim skozi drsna vrata. Z isto kartico že v prvem poskusu odprem omarico, vanjo odložim jakno in vstopim v razred. Tokrat sem tretjič registrirana. Do začetka pouka je še pet minut. Kateri predmet je na urniku? Obrnem kartico, vklopim zaslon in pogledam na urnik. Kartica zapiska. Z nekaj kliki mi je jasno, da sem v napačnem prostoru. Moja učilnica je v najvišjem nadstropju! Smo leta 2117, vsaka šola v Ljubljani ima že tekoče stopnice, le naša Ledina se drži gesla »zdrav duh v zdravem telesu«. Že moja babica je hodila po teh stopnicah. Kartica ponovno zapiska, tokrat dvakrat, kar pomeni, da imam še dve minuti časa. Ob vhodu v učilnico se registriraš z elektronsko kartico, ki vsebuje vse tvoje osebne podatke, urnike, ocene, celo lokacijo GPS in tako vsak profesor ve, kje si v času pouka. Tečem. Tokrat se kartica oglasi z drugačnim piskom, opozarja me na pravilo, da po šoli ne smem teči. Kartica utihne, kar pomeni, da se je prekršek vpisal v šolsko mrežo. Komaj umirim dihanje. Zamudila bom.





Ko zvonec zvoni za glavni odmor, se vsi dijaki odpravijo v veliko jedilnico. Hrana je videti okusna. V jedilnici je zelo tiho, čeprav je tam skoraj vsa šola. Ozrem se po dijakih in opazim, da so zatopljeni v svoje telefone in tablice, med sabo sploh ne komunicirajo.

Nekdanje Ledine ni več. Staro stavbo so porušili. Na njenem mestu stoji 70-nadstropna stolpnica. Zvezke in pisala so zamenjali računalniki. Profesorji učijo več razredov naenkrat, a so doma, namesto njih pa lekcije v živo predvajajo roboti. Šola ima svoj bazen, nogometno igrišče in ogromen fitnes. Na šoli je veliko več dijakov kot pred stotimi leti. V učilnicah so namesto klopi udobni fotelji. V vsakem nadstropju je restavracija. Stopnic ni več, namesto njih dijaki uporabljajo dvigala, po hodnikih pa tekoče trakove.

Nič ni več tako, kot je bilo. Edino, kar je ostalo, je vrvež po hodnikih. Po njih se sedaj gnetejo dijaki, oblečeni po novi modi, zaposleni z novo tehnologijo. Stavba je praznovala že mnogo obletnic in videla veliko solz, a še več nasmehov. Stene imajo nov omet, novi so prizidki, vrtovi, celo stopnice niso več tako spolzke. To je prostor, kjer otroške sanje propadajo, a nove zasijejo. Prostor, kjer veliki ljudje prihodnosti dobijo zagon in kjer drugi najdejo veselje in družbo, ki jim bo polepšala dan tudi v prihajajočih težkih letih. Učilnice so polne najnovejše tehnologije, ki je profesorice spet ne znajo prav uporabljati. Ledina živi in bo doživela še mnogo obletnic. In čeprav se dijaki in profesorji menjajo kot kri, utrip Ledine ostaja. Njene stene so videle že veliko in še več bodo, saj se njihova zgodba še ne bo končala, temveč le nadaljevala, prepletena s časom in usodo te države, tega sveta.

DIJAKI GIMNAZIJE LEDINA
v šol. letu 2016/17





NAŠ KROG

Dolga ledinska zgodovina je že slišala, da šola ni kraj za politično udejstvovanje. Potem pa skoraj kot odmev, da šola je kraj za politično udejstvovanje. Odvisno od namenov in okoliščin. A če zanemarimo oblastno sfero, je verjetno najbolj prav, da med šolo in politiko postavimo enačaj. Ne kakršnegakoli, ampak tistega, ki v žlahtnem antičnem dojemanju omogoča kreiranje posameznika kot družbenega bitja. Šola je kraj, kjer se vsakogar upošteva, hkrati pa se ga nauči, kako biti kritičen, tvoren, human in predvsem odgovoren član skupnosti. V svojem zradikaliziranem temelju je torej šola služabnica etike.

Osnovni gradniki razumevanja in prakticiranja etike, vsaj takšne, kot bi jo moral razumeti tudi naš čas, pa so – ob prirojeni in privzgojeni srčnosti – nepristrižena radovednost in iz nje pridobljeni znanje in védenje. Predniki so se zavedali, da morata biti slednja kar se da široka in osmišljena, povezujoča tako kulturni lok človeškega udejstvovanja kot plejado razumskih in oprijemljivejših ved. Danes pa se prepogosto vidi, da so te ideale zamenjale potrebe po ozki usmeritvi in specializaciji, ki verjetno dajejo hipne ugodne rezultate, reducirajo pa posameznikovo bistvo in mu a prióri krčijo njegove horizonte in potenciale. Pri tem se najbolj pozablja, da so se podstat naše civilizacije, njene vrednote, potrebe, aspiracije, oblikovale skozi veke, organsko, nekako v sožitju s počasnimi evolucijskimi zmožnostmi biologije. Sodobnemu, vse bolj pospešenemu premočrtnemu tehnološkemu razvoju pa ne znamo več slediti. Okrnjeni postajamo zlasti kot bitja skupnosti – v moralni in humani dimenziji.



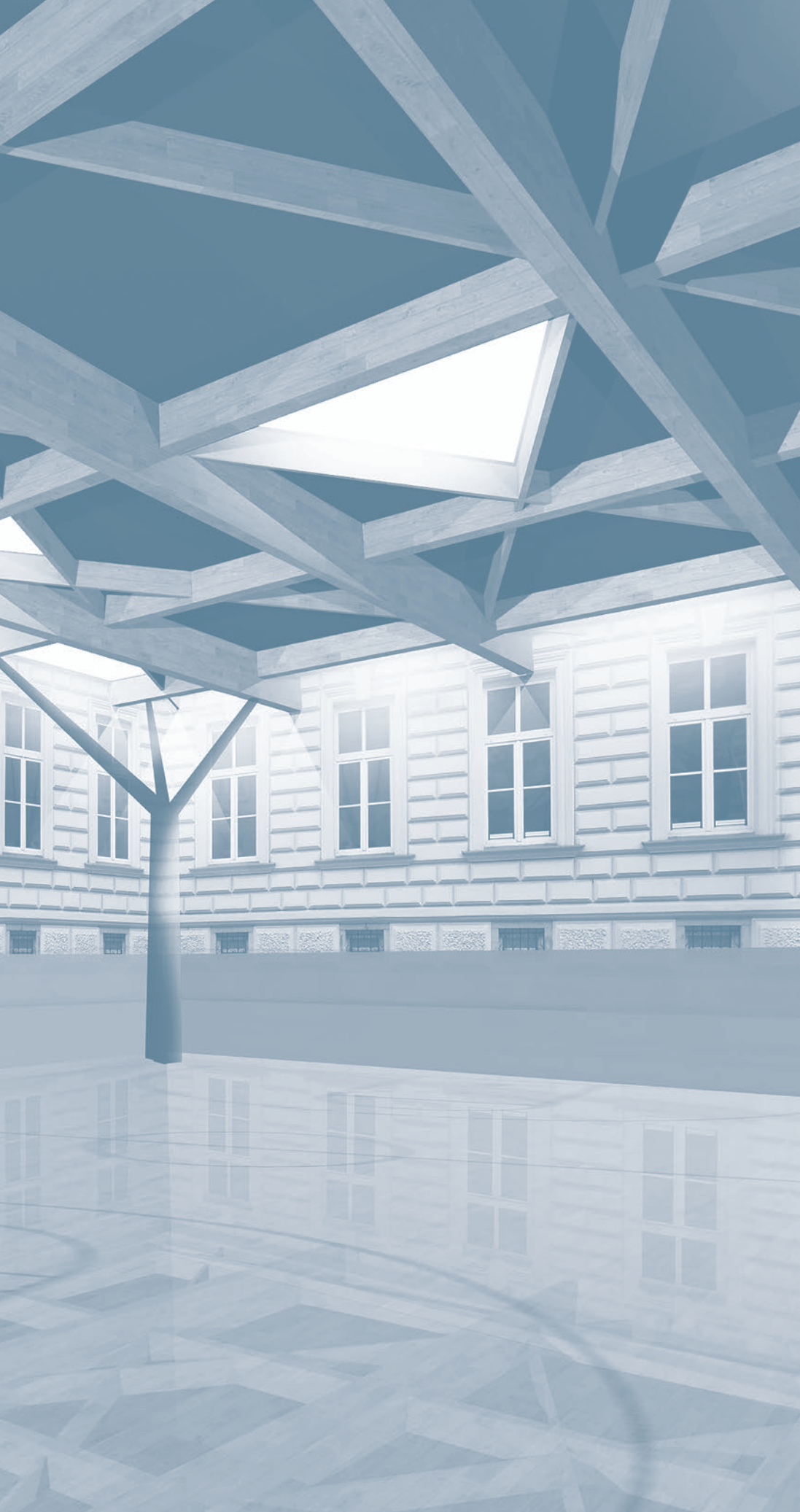


Svoje prihodnosti zato ne moremo uzreti le pred seboj, nujno se je ozreti tudi naokrog – nazaj in zlasti še okoli sebe in vase. V tem sta pomen in poslanstvo šole, prav vsake, tudi Ledine. Trdno povezana skupnost razmišljujočih, kritičnih, konstruktivnih in etičnih posameznikov, ki želijo tako kot sebe razumeti in upoštevati tudi druge. Takšna je bila naša preteklost, tako živimo in delujemo danes in, vem, tako bo na Ledini tudi v prihodnje. Vsekakor naprej, a še bolj nazaj, noter v človečnost. Nič hudega, če v tem krogu ne najdemo začetka, pomembno je, da nima konca.

ROMAN VOGRINC
ravnatelj









Zgodba o tej hiši ni končana.

Mostovi so zgrajeni,

pot se nadaljuje.

In ko bo jutri danes

in ko bo danes včeraj,

bomo skupaj napisali

nadaljevanje zgodbe.





*Vsem sodelujočim se zahvaljujemo
za njihova razmišljanja in spomine.*

MOSTOVI PRETEKLOSTI ZA POTI PRIHODNOSTI:
ob 150-letnici Gimnazije Ledina

Idejna zasnova in urejanje:
Irena Ceklin Bačar (glavna urednica), Andreja Pavle Jurman,
Marija Lotrič, Roman Vogrinc

Sodelavci pri pripravi gradiva:
Boris Bovha, Mateja Vengar, Blanka Tomac

Jezikovni pregled:
Petra Špiletič Latin

Fotografije:
arhiv Gimnazije Ledina in zasebni arhivi nekdanjih dijakov

Oblikovanje:
Kabinet 01

Prva izdaja

Naklada:
1000 izvodov

Cena:
10 €

Število brezplačnih izvodov:
300

Ljubljana 2017

Izdala:
Gimnazija Ledina, Resljeva cesta 12,
1000 Ljubljana, zanjo Roman Vogrinc

© Gimnazija Ledina, 2017

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.5(497.4Ljubljana)(082)

MOSTOVI preteklosti za poti prihodnosti : ob 150-letnici Gimnazije Ledina /
[urejanje Irena Ceklin Bačar ... [et al.] ; fotografije arhiv Gimnazije Ledina in zasebni arhivi
nekdanjih dijakov]. - 1. izd. - Ljubljana : Gimnazija Ledina, 2017

ISBN 978-961-285-800-1
1. Ceklin Bačar, Irena
291035392

